

UNIVERSITETETS
KULTURHISTORISKE
MUSEER
OLDSAKSAMLINGEN

• Postboks 6762
St. Olavs Plass
0130 Oslo

**Rapport fra arkeologisk
utgravning av kokegropfelt
Skovhus under Rullestad
131/11
Ski kommune
Akershus**

Lars Gustavsen 15.10. 2003
UKM, Fornminneseksjonen

**UNIVERSITETETS
KULTURHISTORISKE
MUSEER**

Gårds-/ bruksnavn Skovhus under Rullestad	G.nr./ b.nr. 131/11
Kommune Ski	Fylke Akershus
Saksnavn Reguleringsplan for et område ved Skoghus	Kulturminnetype Kokegropfelt, bosettingsspor
Saksnummer (arkivnr. UKM) 02/5228	Tiltakskode/ prosjektkode 756047/250167
Eier/ bruker, adresse Ski Kommune, Postboks 3010, 1402 Ski	Tiltakshaver Ski Kommune, Postboks 3010, 1402 Ski
Tidsrom for utgravning 8. september – 17. september 2003	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum 1914 III, 32VPM049225
ØK-kart CP 041-5-3	ØK-koordinater N:192195.70 Ø:8148.50
A-nr. 2003 / 137	C-nr. C.53538
ID-nr (Askeladden) 89353	Negativnr. (UKM) 27948, 27949, 27950, 27951, 27952
Rapport ved: Lars Gustavsen	Dato: 17. oktober 2003
Saksbehandler: Ole Christian Lønnaas	Prosjektleder: Lil Gustafson

SAMMENDRAG

Det ble foretatt maskinell flateavdekking i en åker på Ski-raet, ca. 450 m vest for Ski middelalderkirke. Innenfor det 7,5 dekar store åkerstykket ble ca. 70 % av arealet undersøkt. Det ble avdekket 49 strukturer, de fleste groper, hvorav noen etter undersøkelse ble vurdert som naturlige formasjoner. 7 av gropene er tolket som kokegroper, dvs. groper med kull og skjørbrønt stein trolig benyttet for matlagning. Øvrige groper kan være ildstedsgroper, mulige stolpehull og forøvrig groper som ikke kan tolkes. Bemerkelsesverdig er en grop med et knust leirkar. Det ble ikke funnet rester etter bygninger.

Et utvalg av gropene er ¹⁴C-datert. To groper tolket som kokegroper er datert til eldre bronsealder (1515-1415 f.Kr. og 1415-1270 f.Kr.), den eldste av disse er noe atypiske ved at det var lite kokstein. Tre karakteristiske kokegroper er datert til yngre bronsealder (800-765 f.Kr.) og førromersk jernalder (405-205 f.Kr. og 395-370 f.Kr.). Mat laget i kokegroper er antatt å være knyttet til spesielle fester eller ritualer. Gropen med leirkaret er datert til tiden omkring Kr.f., dvs. førromersk jernalder/romertid (45 f.Kr.-80 e.Kr.). En av gropene var yngre enn 1685 e.Kr., og skriver seg altså fra nyere tid og er ikke en kokegrop.

Resultatet av undersøkelsen viser forbausende gamle dateringer, siden de fleste kokegroper forøvrig er datert til romertid og folkevandringstid (ca. Kr.f.-600 e.Kr.) Dateringene dekker et tidsrom på ca. 1500 år, og viser at aktivitetene hovedsaklig har foregått i bronsealder og førromersk jernalder. Det er mulig at handlingene er av kultisk karakter, og at de kan knyttes til gravfeltet som ligger like ved middelalderkirken.

INNHOLD

1.	INNLEDNING	s. 1
2.	BAKGRUNN FOR UTGRAVINGEN	s. 1
3.	TIDSROM OG DELTAKERE	s. 1
4.	LOKALITETSBEKRIVELSE	s. 2
5.	TIDLIGERE FUNN	s. 2
6.	FORSKNINGRESULTATER OG PROBLEMSTILLINGER	s. 3
7.	METODE	s. 3
8.	STRUKTURBESKRIVELSE	s. 4
	8.1. Kokegroper	s. 4
	8.2. Kokegropbunner	s. 6
	8.3. Ildsteder	s. 7
	8.4. Stolpehull	s. 8
	8.5. Groper	s. 9
	8.6. Groper med leirkarskår	s. 9
	8.7. Andre	s. 10
9.	TREARTSBESTEMMELSE AV KULLPRØVER	s. 12
10.	DATERING AV KULLPRØVER	s. 12
11.	OPPSUMMERING	s. 12
	LITTERATURLISTE	s. 14

VEDLEGG

- A. Tabell 1 - Strukturbeskrivelse**
- B. Tabell 2 - Kullprøver**
- C. Tabell 3 - Funn**
- D. Tabell 4 - Fotoliste**
- E. Tabell 5 - Tegninger**
- F. Figurer**

- I Treartsbestemmelse ved Helge Irgens Høeg**
- II ¹⁴C dateringer ved NTNU**
- III Kart**
 - A – Kart over planområdet 1:15000**
 - B – Kart over Skoghusområdet – 1:5000**
 - C – Oversiktskart over utgravningsområde R1**
- IV Utskrift fra Oldsaksamlingens gjenstandsbase**

1. INNLEDNING

Høsten 2003 ble det undersøkt en rekke automatisk fredete kulturminner på Skovhus under Rullestad (131/11) i Ski kommune. Åtte av disse viste seg å være velbevarte kokegroper, mens de gjenværende strukturene bestod av mulige kokegropbunner samt bosettingsspor som stolpehull, mulige avfallsgroper og diffuse kullflekker. I noen av gropene ble det funnet knust leirkar.

2. BAKGRUNN FOR UTGRAVINGEN

Forslag til reguleringsplan for et område ved Skoghus, Ski ble lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 21. november til 31. desember 2002. Planområdet utgjør noe over 40 daa og reguleringsformålene omfatter boliger, barnehage, offentlige trafikkområder, friareal og vegetasjonsbelte.

I forbindelse med reguleringsplanen foretok Akershus Fylkeskommune ved David Hill registrering av planområdet på gården Skovhus under Rullestad (131/11) i perioden 12. - 26. november 2002. Området ble registrert ved maskinell flateavdekking i 28 søkesjakter og det ble påvist to lokaliteter med automatisk fredete kulturminner, R1 og R2. R1 dekker et område på omtrent 5 daa, mens R2 kun omfattet ett kulturminne; en usikker kokegrop.

Saken ble behandlet på møte i Fornminnekomiteen den 27. januar 2003, der følgende vedtak ble fattet:

Universitetets Kulturhistoriske Museer anbefaler Riksantikvaren å gi dispensasjon fra lov om kulturminner av 9. juli 1978, § 8, 4. ledd, for automatisk fredete kulturminner (R1 og R2) med vilkår om arkeologisk undersøkelse.

Riksantikvaren gir i brev av 21. mars 2003 tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner jmfør kulturminneloven § 8, 4. ledd med vilkår om en arkeologisk undersøkelse bekostet av tiltakshaver. I brev av 23. juli 2003 fatter Riksantikvaren vedtak om omfang og kostnader for undersøkelsen etter kulturminneloven §10.

3. TIDSROM OG DELTAKERE

Den arkeologiske undersøkelsen ble foretatt i tidsrommet 8. september til 17. september 2003. Arbeidet ble utført av feltleder Lars Gustavsen og feltassistent Anne Skullerud. Prosjektansvarlige var Lil Gustafson og Ole Christian Lønaas. Den maskinelle gravingen ble utført av Øyvind Myhrer fra entreprenørfirmaet Øyvind Myhrer i Ås. Det ble brukt totalt 16 dagsverk i felt og tre av disse gikk med til maskinell avdekking. Værforholdene var gode med lite regn. Tom Heibreen foretok flyfotografering av lokaliteten.

4. LOKALITETSBEKRIVELSE

Skoghus under Rullestad (131/11) ligger omtrent 2km øst for dagens sentrum i Ski (Figur 1). Området ligger mellom 130 og 153m over havet og heller svakt fra nord mot sør og fra øst mot vest. Ski gamle kirke ligger omtrent 450m mot sør og er godt synlig. Utgravingsområdet er avgrenset av tett bjørk- og furuskog mot nord, øst og vest, mens det avgrenses av et mindre boligfelt mot sør. Gården Skovhus lå innenfor undersøkelsesområdet fram til 1950-tallet, og en rekke moderne dreneringsgrøfter og andre moderne strukturer har blitt avdekket i den sørøstlige delen av området. Området har således tidligere vært dyrket mark og eng, og jordsmonnet består av et 0.30 - 0.50m tykt matjordlag av mørk brungrå siltig sand. Undergrunnen består hovedsakelig av brungul grusholdig siltig sand med enkelte innslag av lys grå leire. Større steiner inntil 0.50m i diameter ble observert i den vestre delen av området. Det ble også observert en mengde plogspor som krysset undergrunnen fra nord mot sør.

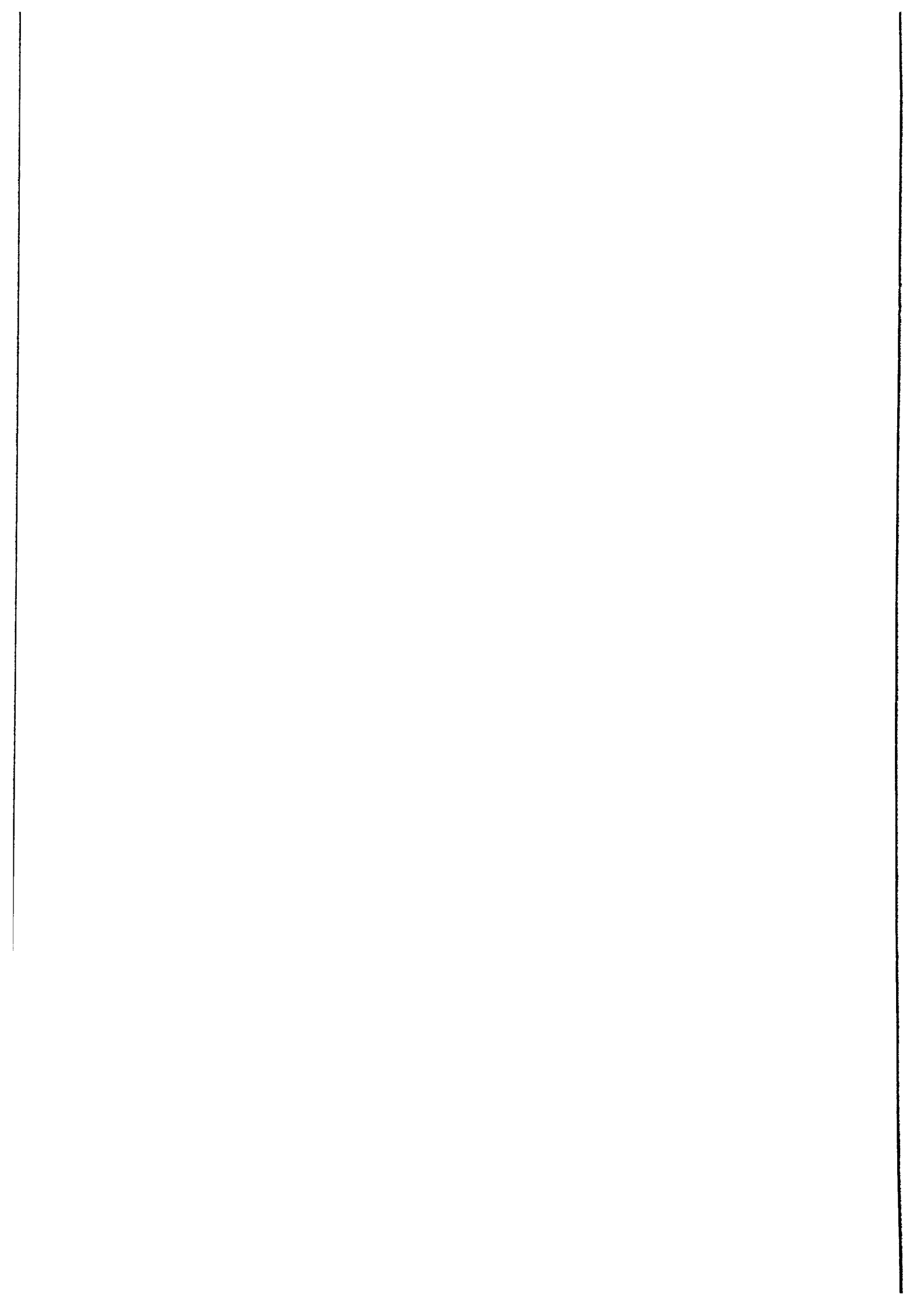
5. TIDLIGERE FUNN

Det er ikke kjent tidligere funn fra selve undersøkelsesområdet. Det er derimot kjent en rekke løsfunn fra nærområdet. Disse består for en stor del av steinøkser fra eldre og yngre steinalder. Videre finnes en rekke faste kulturminner fra jernalder og middelalder i nærheten. Planområdet ligger innenfor matrikkelgården Rullestad. I følge Oluf Rygh skriver dette navnet seg fra Rolleivstadir av mannsnavnet Rolleiv (eller Rollaug), og regnes som et gårdsnavn fra yngre jernalder.

Langs Skimorenen ligger en rekke gravhauger og gravfelt i fra denne perioden, blant annet ved Ski gamle kirke. Det er også registrert bosetningsspor i form av et kokegropfelt noe sør for undersøkelsesområdet. Disse kulturminnene må sees i forbindelse med jernalderbosetningen langs Ski-raet. Ski gamle kirke er et kirkested fra middelalderen, og gården Rullestad er kjent som "Prestegården" i skriftlige kilder fra 1500-1700-tallet. Det er derfor sannsynlig at den har vært embetsbolig for Ski kirkes prest.

En eldre skrivemåte av gårdsnavnet Ski er Skeid. Ordets betydning forstås som 'bane til kappløp eller kappriding' (Rygh 1999 s. 75, Sandnes og Stemshaug 1997 s. 399) (Rygh nevner også en annen mulig betydning: Gårdsvei mellom åkrer (Rygh 1999 s. 75)). Ski-navnet kan dermed knyttes til førkristen kult. Dette er interessant da Lars Erik Narmo (1996) setter kokegropfelt i sammenheng med rituelle måltid knyttet til kultiske handlinger.

Bosetningsspor i form av ildsteder eller kokegropoper fra eldre jernalder er vanlige kulturminner i Akershus. I Follo er det undersøkt flere forekomster. Det er påvist, men ikke undersøkt, 9 kokegropoper ca. 120 m sør for det aktuelle planområdet i forbindelse med planlegging av gang- og sykkelveg. Det har skjedd omfattende utbygging på deler av morenen nær Ski sentrum uten forutgående arkeologiske undersøkelser, og det er grunn til å anta at kulturhistorisk kildemateriale er gått tapt.

6. FORSKNINGSPROJEKTER OG PROBLEMSTILLINGER

Generelt sett er kokegropene gropene med et kullag dekket av skjørbrent stein. Dette har vist seg å være en av de vanligste kulturminnetypene som blir funnet ved maskinell flateavdekking. Et stort antall er undersøkt i forbindelse med utgravningsprosjekter i østlandsområdet, og de aller fleste er datert til romertid eller folkevandringstid (Kr.f. - 600 e.Kr.). Enkelte er også datert til førromersk jernalder og yngre bronsealder (ca. 1000 f. Kr. - Kr. f.). I sjeldne tilfeller forekommer også dateringer fra steinalder og fra vikingtid.

Kokegropene varierer i form og dimensjon. Dette reflekterer muligens ulik bruk. De kan være runde, ovale eller rektangulære, fra i underkant av 1m i diameter til 3m, og de kan ha varierende mengde stein. Hovedpoenget med å legge stein i et bål i ei grop, er imidlertid å magasinere varme. Når steinene er gjennomvarme, kan man legge på innpakket mat, og lukke gropa med torv. Kokegropene kjennetegnes derfor arkeologisk av tydelige kullag samt mengder med skjørbrente stein. Denne matlagingsmetoden er kjent i mange kulturer, og et stort antall av de undersøkte gropene har trolig sammenheng med måltider. Kokegropene som avdekkes under åkerjord kan være svært ødelagte av pløying, slik at de nærmest må betegnes som kokegropbunner. Kokegropene som ikke ligger i dyrka mark og derved er intakte, er derfor viktige referanser.

Kokegropene kan ligge i større samlinger, enkeltvis, eller i mindre grupper. Større kokegropfelt kan tolkes som spesielle samlingsplasser eller kultplasser. Det foregår i denne sammenheng en diskusjon om gropenes tolkning (Narmo 1996, Gustafson 1999, Gjerpe 2001). Narmo og Gustafson har argumentert for at dette ikke dreier seg om vanlige hverdagslige måltider, men at måltidene som ble tilberedt i gropene var knyttet til spesielle fester eller kultiske handlinger. Gjerpe er inne på den samme tanken, men mener kokegropfeltene har stått i sentrum for mer politiske handlinger (2001 s. 13).

Tolkningen av kokegropfelt som kultiske eller rituelle samlingsplasser er interessant i forhold til plasseringen av gravfeltet ved Ski gamle kirke og kokegropene på Skoghus. Ski gamle kirke ligger 300-350m rett sør for Skoghus og det er sannsynlig at gravhaugene var godt synlig fra lokaliteten og vice versa.

På grunnlag av disse problemstillingene var det derfor viktig å få datert strukturene innenfor lokaliteten for å undersøke om de var brukt over lengre tid og om det kunne skilles ut mer intensive bruksperioder. En målsetning var også å undersøke variasjoner i størrelse og form for eventuelt å avgjøre forskjeller i funksjon.

7. METODE

Ved Akershus fylkeskommunes registreringer vinteren 2002 ble det åpnet 28 tre meter brede sjakter i området. En rekke strukturer ble avdekket i den nordre delen av planområdet, og området fikk betegnelsen R1. Lenger mot sørvest ble det observert ett enkelt diffust kulturlag som ble tolket som en mulig kokegrop. Dette mindre området fikk betegnelsen R2. Alle strukturene ble innmålt elektronisk. Totalt 15% av planområdet ble undersøkt under denne registreringene. Sjaktene fra denne undersøkelsen hadde stått åpne siden vinteren 2002 og var til dels gjengrodd.

Målene med undersøkelsen høsten 2003 var å undersøke de 24 strukturene avdekket under fylkeskommunens registreringer vinteren 2002, samt å avdekke utvalgte områder mellom sjaktene innenfor R1, til sammen 2500 m². Formålet var å undersøke strukturenes tetthet samt eventuelle distribusjonsmønstre. Denne avdekkingen ble konsentrert til den nordre og søndre delen av undersøkelsesområdet. Totalt 70% av R1 ble undersøkt.

Strukturene ble avdekket ved hjelp av gravemaskin og renses frem med krafse og graveskje. De ble deretter nummerert, påført oversiktskartet fra registreringen, fotografert og tegnet i plan. Strukturene ble så snittet og profilen ble dokumentert med foto og tegning. Der det var tydelige kullsjikt eller kullkonsentrasjoner ble det tatt prøver for treartsbestemmelse og datering. Mengden skjørbrent stein ble anslått ved at volumet ble målt i bøtter.

8. STRUKTURBESKRIVELSE

For enkelthets skyld er strukturene delt inn i fire kategorier:

- Strukturer tolket som kokegroper, der det ikke er tvil om strukturenes funksjon
- Kokegropbunner
- Stolpehull
- Groper med leirkarskår
- Andre strukturer

F-numrene det henvises til tilsvarer her nummereringen som ble brukt under fylkeskommunens registreringer.

8.1 *Kokegroper*

STRUKTUR S1 (F1)

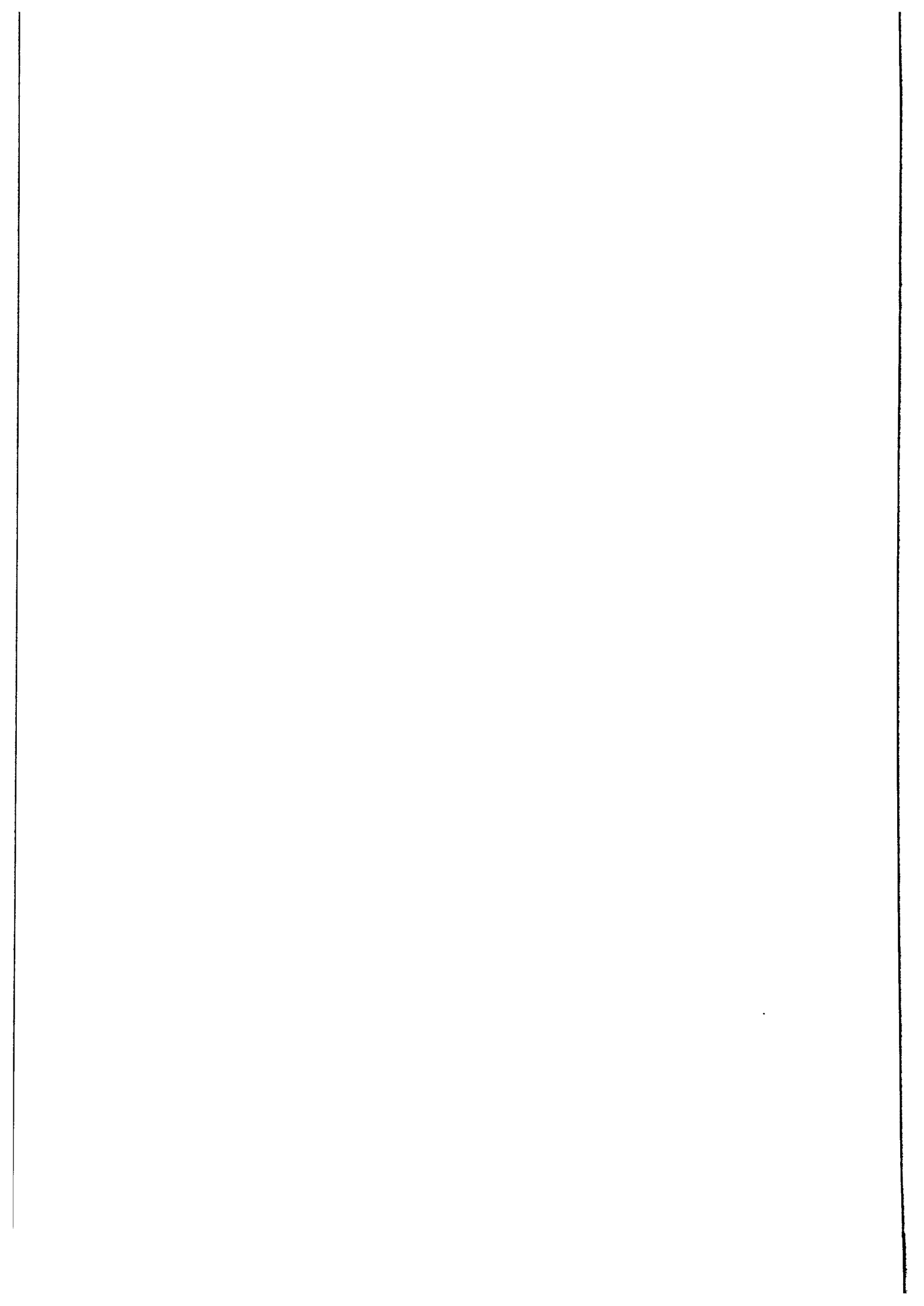
Registrert som en klart avgrenset oval kokegrop med rødbrent sand, trekull og skjørbrent stein, noe som ble bekreftet ved utgravningen. I plan målte strukturen ca. 1,12m x 0,90m og profilen viste at den var opptil 0,38m dyp med flat bunn. Det ble observert skjørbrent stein i strukturens overflate, og det ble funnet ca. 35 liter av disse under utgraving av den søndre halvdel av strukturen. Øverst var et mørk brun - svart grusholdig siltig sandlag (Lag 1) over et kullholdig lag av svart siltig sand (Lag 2) med skjørbrent stein. En kullprøve tatt fra Lag 2 ble datert til førromersk jernalder (405 – 205 f.Kr.)

STRUKTUR S8 (F8)

Registrert som en klart avgrenset oval kokegrop med skjørbrent stein og trekull. Denne tolkningen ble bekreftet under utgravningen. Strukturen målte 1,25m x 0,60m i plan og var orientert nordøst - sørvest. Den hadde skrå sider og flat bunn og var inntil 0,29m dyp. Ytre del av nedskjæringen bestod av mørk brun siltig sand. Ned i dette var skåret en grop bestående av svart siltig sand og trekull. Det ble observert en rekke koksteiner både i plan og profil og det ble tatt ut ca. 10 liter i strukturens nordvestre del. En kullprøve tatt i Lag 2 ble datert til eldre bronsealder (1415 – 1270 f. Kr.)

STRUKTUR S13 (F13)

Registrert som en klart avgrenset sirkulær kokegrop med trekull og noe skjørbrent stein. Dette ble bekreftet under utgravningen. Strukturen målte 0,68m x 0,62m i plan. Den hadde skrå

sider med flat bunn og var ikke mer enn 0,17m dyp. Det ble kun observert ett lag i profilen. Dette laget bestod av svart siltig sand med skjørbrent stein, noe trekull og grus. En kullprøve ble tatt av dette laget. Det ble også funnet litt under en liter kokstein i den vestre delen av strukturen. Under opprensing ble det observert brent bein i overflaten. Strukturen ble derfor gravet ut i sin helhet og løsmassene ble såldet. Det ble funnet totalt 0,3g brent bein. S13 (F13) er tolket som en kokegrop.

STRUKTUR S21 (F21)

Registrert som sirkulær kokegrop med trekull, rødbrunt sand og skjørbrent stein. Strukturen var klart avgrenset mot undergrunnen og målte ca. 1,68m x 1,70m i plan. Profilen viste at strukturen var inntil 0,2m dyp at bunnen var relativt flat. I bunnen var et lag varmpåvirket mørk gul sand (Lag 4). Dette har sammenheng med brenning i gropa. Over dette lå et distinkt kullsjikt bestående av svart siltig sand med skjørbrente stein (Lag 3). Over dette et humusholdig brunt sandlag (Lag 1) og et lag bestående av gulbrun sand iblandet kullfragmenter (Lag 2). Det ble under opprensing og profilgraving funnet totalt 45 liter kokstein, og profilen viste at koksteinene lå over kullaget. Det ble også funnet brent leire samt keramikk i denne strukturen. En kullprøve er tatt ut av kullsjiktet Lag 3. Denne ble datert til førromersk jernalder (395 – 370 f. Kr.)

Denne strukturen viste seg å være en av de mer karakteristiske kokegropene innenfor undersøkelsesområdet. Selv om den var svært grunn hadde den både et distinkt kullag og en konsentrasjon av kokstein som kjennetegner en slik struktur.

STRUKTUR S27

Identifisert som en oval struktur orientert nordøst - sørvest. Strukturen målte 1,84m x 0,90m i plan og var inntil 0,44m dyp med relativt bratte sider og en ujevn bunn. Det ble observert fire lag. Lag 1 ble kun observert i den vestre delen av gropen og bestod av varmpåvirket, rustrød sand. Lag 4 var eldst og bestod av brun humusaktig sand. Lag 2 bestod av mørk brun humusholdig sand med kullfragmenter. Det ble funnet ca. 2 liter kokstein samt ett fragment brent bein i dette laget. Lag 3 kunne observeres i den nordre delen av strukturen og bestod av brun sand med enkelte kullfragmenter. S27 er tolket som en mulig kokegrop. En kullprøve tatt i Lag 2 ble datert til eldre bronsealder (1515-1425 f. Kr.)

STRUKTUR S29

Identifisert som en klart avgrenset sirkulær struktur. Strukturen målte 1,96m x 1,72m i plan og var 0,25m dyp. Sidene var relativt slakke og bunnen var flat men noe ujevn. To lag ble identifisert i strukturen. Lag 1 bestod av humusholdig mørk brun siltig sand med noe trekull. Dette lå over et kullag bestående av svart siltig sand (Lag 2). Det ble funnet nærmere 60l kokstein i den østre delen av strukturen og et keramikkskår ble funnet i Lag 1. En kullprøve tatt i Lag 1 ble datert til yngre bronsealder (800 – 765 f.Kr.) Denne strukturen er tolket som en sirkulær kokegrop.

8.2. *Kokegropbunner*

STRUKTUR S11 (F11)

Registrert som en kokegrop med trekull og noe skjørbrent stein. Strukturen var oval orientert nord - sør. Den målte ca. 0,71m x 0,46m i plan og var inntil 0,32m dyp med rette sider og rund bunn. Det ble identifisert et lag av mørk brun siltig sand med trekullfragmenter (Lag 1). Lag 2 bestod av rødlig gul varmpåvirket sand, noe som har sammenheng med brenning i gropa. 3 små koksteiner ble funnet i strukturens sørlig del. Denne strukturen er tolket som en kokegropbunn, men det er også mulig at den representerer et utpløyd ildsted. En kullprøve ble tatt i Lag 1.

STRUKTUR S12 (F12)

Registrert som en sirkulær kokegrop med trekull og skjørbrent stein. Den målte 0,96m x 0,98m i plan og var ikke mer enn 0,10m dyp. Det ble observert to lag. Det øverste av disse bestod av svart kullholdig siltig sand ispetta gul sand (Lag 1). Over dette lå Lag 2, et lag bestående av svart kullholdig siltig sand. En kullprøve ble tatt i dette laget. Cirka 2 liter kokstein ble funnet i strukturens søndre del. Strukturen er tolket som en mulig kokegropbunn.

STRUKTUR S17 (F17)

Registrert som en sirkulær kokegrop med trekull og skjørbrent stein. Strukturen målte 0,52m x 0,48m i plan og var inntil 0,08m dyp med flat bunn. To lag ble observert. Det øverste bestod av spredte kullflekker i gul sand (Lag 1). Dette laget kunne kun observeres i plan. Lag 2 kunne sees i profilen og bestod av svart humusaktig sand. En kullprøve ble tatt i dette laget. Det ble funnet rundt 10 kokstein fragmenter innenfor denne strukturen og det er mulig at den representerer en utpløyd kokegrop.

STRUKTUR S18 (F18)

Registrert som en oval kokegrop med trekull og rødbrunt sand. Den målte ca. 0,79m x 0,62m og var orientert nord - sør. I profil hadde strukturen skrå sider og rund bunn og den var inntil 0,14m dyp. Det ble observert tre lag i profilen. Det øverste bestod av et brunt kullholdig humusaktig sandlag (Lag 1). Under dette et lag av varmpåvirket rustrød sand (Lag 2) og kullflekker i gul sand (Lag 3) og på bunnen et lag med mørkere brungul sand (Lag 4). En kullprøve ble tatt i Lag 1. Rundt 10 koksteinfragmenter ble funnet i strukturens østre del. Strukturen er tolket som en mulig kokegropbunn.

STRUKTUR S25

Identifisert som en klart avgrenset sirkulær struktur. Den målte ca. 0,50m x 0,59m i plan og var inntil 0,06m dyp. Gropen inneholdt svart siltig sand med trekullfragmenter og skjørbrent stein. En kullprøve ble tatt i dette laget. Det ble observert plogspor over strukturen. 5 nevestore skjørbrente steiner ble funnet i strukturens søndre del. Struktur S25 er tolket som en mulig kokegropbunn.

STRUKTUR S35

Bestod av ett lag mørkbrun - svart humusholdig sand med kullflekker. Den hadde uregelmessig form og målte ca. 1,18m x 1,0m i plan. Strukturen hadde flat bunn og var 0,09m dyp. Det ble funnet fire nevestore og fem mindre kokstein under profilgravingen. S35 tolkes som en mulig kokegropbunn.

8.3 Ildsteder

STRUKTUR S4 (F4)

Identifisert som en klart avgrenset sirkulær kullflekk. Strukturen målte 0,55m x 0,47m i plan og var inntil 0,08m dyp. Det ble innenfor strukturen observert ett lag bestående av mørk gråbrun siltig sand (Lag 1). Dette laget var humusholdig med kullbiter og flekker av brungul siltig sand. Ingen kokstein observert. En kullprøve ble tatt i Lag 1. Struktur S4 (F4) er tolket som et mulig ildsted.

STRUKTUR S6 (F6)

Registrert som en klart avgrenset sirkulær kokegrop med skjørbrent stein og trekull. Utgravingen viste at strukturen var mer oval enn sirkulær i form og målte ca. 0,8m x 0,3m i plan. Strukturen hadde slakke sider og en rund bunn. Gropen inneholdt mørkbrun - svart siltig sand (Lag 1). Det ble ikke observert kokstein i dette laget. En kullprøve ble tatt i dette laget. S6 (F6) er tolket som et ildsted.

STRUKTUR S14 (F14)

Registrert som en diffus sirkulær kokegrop med trekull og noe skjørbrent stein. S14 (F14) målte ca. 1,10m x 0,60m i plan og var 0,05m dyp. Den bestod av et lag svartbrun humusholdig sand med noe trekull. En kullprøve ble tatt av dette laget. Tolket som et mulig ildsted.

STRUKTUR S15 (F15)

Beskrevet som en sirkulær kokegrop med noe trekull og rødbrent sand. Strukturen fremstod som noe uregelmessig i form og målte ca. 1,40m x 1,10m i plan. Den hadde relativt skrå sider med flat bunn hellende mot øst, 0,18m dyp og bestod av ett lag brun humusholdig sand med trekullkonsentrasjoner. En kullprøve ble tatt i dette laget. Strukturen tolkes som et mulig ildsted.

STRUKTUR S20 (F20)

S20 (F20) var registrert som en diffus kullflekk. Strukturen målte ca. 0,57m x 0,53m i plan og var således tilnærmet sirkulær i form. Den var inntil 0,09m dyp og bestod av to lag. Det øverste av disse, Lag 1, bestod av mørk brun siltig og humusaktig sand. Lag 2 bestod av mørk brun sand. Begge lagene var varmepåvirket. En kullprøve ble tatt i Lag 1. Det ble ikke observert kokstein og strukturen tolkes som et mulig ildsted.

STRUKTUR S32

Hadde tilnærmet sirkulær form og målte ca. 1,14m x 1,56m i plan. Strukturen var 0,15m dyp med en svært ujevn bunn. Inneholdt mørk brun humusholdig sand med enkelte kullbiter (Lag 1). Strukturen er tolket som et mulig ildsted.

STRUKTUR S33

Hadde sirkulær form og målte ca. 0,90m i diameter. Strukturen hadde ujevn bunn og var inntil 0,18m dyp. Inneholdt mørk brun humusholdig sand med enkelte kullbiter (Lag 1). Dette laget var omringet av et lag varmepåvirket rustrød sand (Lag 2). Strukturen er tolket som et mulig ildsted.

STRUKTUR S43

Lå cirka 5m sør for S20. Strukturen var sirkulær, målte omtrent 0,35m i diameter og inneholdt svart kullholdig sand mellom tre større steiner. Inntil 0,10m dyp med flat, ujevn bunn. En kullprøve ble tatt fra strukturen. Tolket som mulig ildsted.

8.4. Stolpehull

Disse strukturene er alle tentativt tolket som stolpehull. Bortsett fra i S26 ble det ikke observert treverk eller andre klare rester av stolper, og de inngikk ikke i noe system og er derfor neppe del av bygninger.

STRUKTUR S26

Denne strukturen var sirkulær i plan og målte 0,64m x 0,57m. Den var ca. 0,44m dyp og hadde bratte sider med spiss bunn. Det ble observert tre lag i profilen. Lag 1 bestod av brungrå humusholdig sand med enkelte trekullbiter. Lag 2 bestod av brent sand med en rustrød farge. Det ble også observert store mengder brent treverk i mellom disse lagene (Lag 3). En kullprøve ble tatt i Lag 3. På grunnlag av strukturens form, samt det brente treverket kan denne strukturen tolkes som restene av et stolpehull.

STRUKTUR S36

Strukturen var sirkulær og målte 0,39m x 0,32m i plan. Inneholdt et lag mørk brun siltig sand blandet med noe gul sand. Den var inntil 0,15m dyp med ujevn bunn. S36 tolkes som et mulig stolpehull.

STRUKTUR S38

Sirkulær i plan og målte cirka 0,40m i diameter. Inneholdt mørk brun siltig sand med noe trekull. Den var inntil 0,32m dyp med vertikale sider og rund bunn. En kullprøve ble tatt i strukturen. Tolket som et mulig stolpehull.

STRUKTUR S40

Lå cirka 0,20m nord for S39. Strukturen var sirkulær i form og målte omtrent 0,40m x 0,38m i plan, 0,23m i dybde. Inneholdt mørk brun siltig sand. Strukturen hadde bratte sider med flat bunn. Den er tolket som et stolpehull.

STRUKTUR S41

Identifisert omtrent 0,30m nord for S40 som en oval struktur med et mørk brunt siltig sandfyll. Strukturen målte 0,36m x 0,20m i plan og var inntil 0,12m dyp. Tolket som bunnen av et stolpehull.

STRUKTUR S42

Identifisert som en sirkulær struktur med ett lag mørk brun sand med trekullfragmenter (Lag 1), og under dette ett lag brun sand (Lag 2). Strukturen målte 0,44m x 0,60m i plan og var inntil 0,17m dyp. Den hadde slakke sider med en rund bunn. Tolket som et mulig stolpehull.

STRUKTUR S45

Strukturen var sirkulær og målte 0,62m x 0,47m i plan. Inneholdt mørk brun siltig sand. Den hadde bratte sider med rund bunn og var inntil 0,24m dyp. Tolket som et mulig stolpehull.

8.5. Groper

STRUKTUR S5 (F5)

Identifisert som en mulig kokegrop under registreringen. Den var uregelmessig i plan med svært diffuse kanter. Den målte 0.56m x 0.40m i plan og var inntil 0.10m dyp. Inneholdt mørkebrunt - svart siltig sand med trekull fragmenter (Lag 1). Det ble også observert skjørbrent stein i strukturen. På grunn av den uklare formen er det tvilsomt om denne strukturen representerer en kokegrop. En kullprøve ble tatt av en konsentrasjon av trekull i Lag 1.

STRUKTUR S22 (F22)

Registrert som et mørkebrunt kulturlag ca. 1,2m i diameter. Under undersøkelsene ble det klart at det dreide seg om to separate sirkulære strukturer. Disse fikk betegnelsene S22 (F22) a og b. S22 (F22) a målte ca. 1,08m x 1,0m i plan og var ca. 0,24m dyp. Den bestod av et lag mørkebrunt siltig sand med noe humus og kullflekker (Lag 1). Øst for denne strukturen lå S22 (F22) b. Denne målte 1,20m x 1,04m i plan og var 0,30m dyp med samme type fyllmasse som S22 (F22) a. Det ble også observert et lag brunrød varmepåvirket sand rundt disse to strukturene, men det ble ikke observert klare kullsjikt eller trekullkonsentrasjoner.

STRUKTUR S34

Denne strukturen var sirkulær i plan og målte ca. 0,62m i diameter. Strukturen hadde skrå sider og rund bunn og var ca. 0,24m dyp. Det ble observert to lag i profilen. Lag 2 bestod av mørk gråbrun siltig sand med brent leire, mens Lag 1 bestod av mørk brun sand. Lag 1 er muligens del av undergrunnen. Struktur S34 er tolket som bunnen av en grop.

STRUKTUR S37

Bestod av ett lag omrota grå og svart sand ispetta flekker av brun sand (Lag 1), samt ett lag brun sand med noe trekull (Lag 2). Strukturen var sirkulær i form og målte ca. 0,85m x 0,84m i plan. Den var inntil 0,28m dyp med bratte sider og flat bunn. Tolket som en grop.

8.6. Groper med leirkarskår

STRUKTUR S28

Identifisert som en sirkulær struktur klart avgrenset mot undergrunnen. Den målte ca. 1.28m x 1.00m i plan og var inntil 0.52m dyp. Strukturen hadde relativt sterkt hellende kanter og en rund bunn. S28 kuttet S49 mot sørøst og er således stratigrafisk yngre enn denne strukturen. Struktur S28 bestod av fire tydelig avgrensede lag. Det stratigrafisk eldste laget, Lag 1, bestod av mørk brun siltig sand. Over dette lå et lag av mørk brun humusholdig sand (Lag 2). Over dette lå Lag 4, et lag svartbrun sand med trekullfragmenter. Det ble tatt en kullprøve fra dette laget. Det stratigrafisk yngste laget, Lag 3, bestod igjen av mørk brun siltig sand. Det ble observert ca. 25 liter skjørbrent stein i den vestre delen av denne strukturen, hvorav mange stod bortimot vertikalt. Det ble også funnet to fragmenter av rosarøde leirkarskår i Lag 4. Disse stammer trolig fra struktur S49 mot sørvest der det ble funnet store mengder av denne typen skår.

STRUKTUR S31

Hadde sirkulær form og målte ca. 1,24m x 1,30m i plan. Den var 0,58m dyp og ble observert ca. 2,40m sør for S29. To lag ble identifisert i profilen. Lag 1 bestod av gråbrun sand, mens Lag 2 bestod av brungrå sand. Det ble observert brent leire i Lag 1 og det ble funnet leirkarskår samt noe skjørbrent stein i begge lagene. S31 er tolket som en grop med ukjent funksjon.

STRUKTUR S49

Identifisert under opprensing av kokegrop S28. Det er sannsynlig at S49 var opprinnelig sirkulær eller oval i plan, men strukturen var skåret gjennom av S28 mot nordvest. S49 målte ca. 0,58m x 0,38m i plan og var inntil ca. 0,12m dyp. Skrå sider med rund bunn. Kun ett lag bestående av brun siltig sand med trekull fragmenter ble identifisert (Lag 5). En rekke leirkarskår ble funnet i den vestre delen av dette laget og det ble bestemt at hele strukturen skulle graves og at massene skulle sålides. Totalt ble omtrent 1 kg leirkarskår ble funnet. S49 tolkes som en grop med ukjent funksjon. En kullprøve tatt i Lag 5 ble datert til førromersk jernalder/romertid (45 f. Kr. – 80 e. Kr.)

8.7. Andre

STRUKTUR S2 (F2)

Denne strukturen ble beskrevet som en diffus kullflekk med trekull og skjørbrent stein under registrering. Den var ujevn og avlang i form og målte ca. 0,45 x 0,30m i plan. Var ujevn også i profil. Den målte opptil 0,28m i dybde og inneholdt kullholdig brun siltig sand. Det ble ikke observert skjørbrent stein under utgravingen, og det er tvilsomt om denne strukturen er menneskeskapt.

STRUKTUR S3 (F3)

Registrert som et stolpehull. Denne strukturen målte 0,25m i diameter og bestod av et brunt humuslag med blåleire, trekullbiter og skjørbrent stein. Den ble også snittet under registreringen og hadde ifølge fylkeskommunens rapport en dybde på 0,25cm (sic). Denne strukturen ble rensert opp under utgravingen, men ble på grunn av sin vage karakter nedprioritert og derfor ikke dokumentert. Trekullet og den skjørbrente steinen det henvises til i fylkeskommunens rapport ble heller ikke observert. Det er på grunnlag av strukturens diffuse form og grunne profil tvilsomt om dette representerer et stolpehull. Strukturen er neppe menneskeskapt

STRUKTUR S7 (F7)

Utgår.

STRUKTUR S9 (F9)

Registrert som en oval kokegrop som inneholdt rødbrent sand, trekull og noe skjørbrent stein. Strukturen målte ca. 1,0m x 1,10m og var derfor mer sirkulær enn oval i plan. Den hadde rund bunn og var inntil 0,38m dyp. Gropen bestod av brun humusholdig siltig sand med konsentrasjoner av trekull. Det ble også funnet ca. 3 liter kokstein i strukturens nordre del. Struktur S9 (F9) ble først tolket som en sirkulær kokegrop. En kullprøve tatt i en kullkonsentrasjon i Lag 1 viste imidlertid at den ikke kunne være eldre enn 1650 e. Kr.

STRUKTUR S10 (F10)

Registrert som en oval kokegrop med trekull, rødbrunt sand og noe skjørbrunt stein. Strukturen målte ca. 2,15 x 1,15m i plan. Den hadde uregelmessig avlang form og var orientert nord - sør. Strukturen var 0,24m dyp med slakke sider og rund bunn. Tre distinkte lag ble observert i profilen. Det øverste av disse bestod av mørk brun siltig sand med grus og noe trekull (Lag 2). Under dette ble det observert gråsvart siltig sand med organisk materiale og trekull (Lag 3) og nederst brun grusholdig sand (Lag 1). Selv om strukturen har et karakteristisk trekullholdig lag i bunnen, ble det ikke observert skjørbrunt stein og det er lite trolig at den har fungert som en kokegrop. Det ble observert en del brente røtter som ikke var helt forkullet i profilen og det er mulig at dette er en brent rot og ingen menneskeskapt struktur. En kullprøve ble tatt i Lag 3.

STRUKTUR S16 (F16)

Registrert som en sirkulær kokegrop med noe trekull og rødbrunt sand. S16 (F16) var omtrentlig sirkulær i form om enn med noe uregelmessige kanter. Den målte ca. 1,85m x 1,44m i plan og var inntil 0,20m dyp. Det ble identifisert fem forskjellige lag i plan. Lag 1 bestod av brun siltig sand ispetta mørk brun sand. Lag 2 bestod av lys gulbrun siltig sand, Lag 3 av omrota og grusholdig lys gulbrun sand. Lag 4 bestod av mørk brun humusaktig sand, mens Lag 5 bestod av en liknende men lysere sand. Det ble ikke funnet trekull fragmenter eller kokstein under utgravingen. Neppe en menneskeskapt struktur.

STRUKTUR S19 (F19)

Denne strukturen ble under registreringen tolket som en oval kokegrop med noe trekull og rødbrunt sand. Strukturen ble undersøkt og avskrevet.

STRUKTUR S23 (F23)

Denne strukturen ble under registreringen tolket som en diffus kokegrop med noe trekull og skjørbrunt stein. Strukturen ble undersøkt og avskrevet.

STRUKTUR S24 (F24)

Ved registreringen ble denne strukturen beskrevet som en mulig kokegrop. Den var diffus i form og målte ca. 0,20m x 0,5m i plan. S24 (F24) ble nedprioritert til fordel for sikrere og mer konsentrerte strukturer innenfor undersøkelsesområdet. Denne strukturen ble derfor ikke undersøkt.

STRUKTUR S30

Denne strukturen lå ca. 3,80m sørvest for S29. Strukturen var sirkulær og målte ca. 0,98 x 1,18m i plan. Dybden på strukturen var kun 0,08m og inneholdt steril gråbrun siltig sand. Neppe en menneskeskapt struktur.

STRUKTUR S39

Lå cirka 0,30m rett nord for S38 og inneholdt mørk brun siltig sand med kullbiter. Uregelmessig i form og målte omtrent 0,98m x 0,96m i plan. Den var cirka 0,30m dyp med svært ujevn bunn. En kullprøve ble tatt i strukturen.

STRUKTUR S44

Avskrevet som moderne grop.

STRUKTUR S46

Avskrevet som natur.

STRUKTUR S47

Avskrevet som en moderne grop.

STRUKTUR S48

Avskrevet som en moderne grop.

9. TREARTSBESTEMMELSE AV KULLPRØVER

Totalt 27 kullprøver ble tatt fra strukturene (Tabell 2). Samtlige prøver ble treartsbestemt av Helge Irgens Høeg (Vedlegg I). 17 av prøvene inneholdt trekull fra bjørk (betula), mens 13 inneholdt furu (pinus) og 8 inneholdt eik (quercus). Trekull fra gran (picea) og ask (fraxinus) ble funnet i 3 av prøvene. Det var også enkelte innslag av vier, alm, lind og hassel.

10. DATERING AV KULLPRØVER

Totalt 27 kullprøver ble tatt fra strukturene (Tabell 2). 7 av disse ble sendt til datering ved Laboratoriet for Radiologisk Datering, NTNU, Trondheim. 3 av prøvene var imidlertid så små at de måtte sendes til Universitetet i Uppsala for akseleratordatering.

To av kokegropene ble datert til eldre bronsealder (1515-1415 f.Kr. og 1415-1270 f.Kr.) Tre karakteristiske kokegropene er datert til yngre bronsealder (800-765 f.Kr.) og førromersk jernalder (405-205 f.Kr. og 395-370 f.Kr.), mens gropen med leirkaret er datert til tiden omkring Kr.f., dvs. førromersk jernalder/romertid (45 f.Kr.-80 e.Kr.). En av gropene var yngre enn 1685 e.Kr., og skriver seg altså fra nyere tid og er ikke en kokegrop. Bortsett fra gropen med leirkaret, som ble datert på furu, ble alle de daterte strukturene datert på trekull fra bjørk eller ask.

11. OPPSUMMERING

Under Akershus fylkeskommunes registreringer i 2002, ble 17 av i alt 24 strukturer tolket som kokegropene. De resterende strukturene var tolket som kullflekker, stolpehull og kulturlag. Undersøkelsene høsten 2003 avdekket ytterligere 25 forskjellige strukturer. Det viste seg at mange av strukturene som var tolket som kokegropene var grunne og at de ikke hadde de karakteristiske trekkene som kjennetegner en slik struktur. Utgravingene viste at kun 6 av de totalt 49 strukturene kunne tolkes som sikre kokegropene. Disse var runde, enten sirkulære eller ovale og varierte i størrelse mellom ca. 2,0m og ca. 0,70m i diameter. Med unntak av to hadde kokegropene flat bunn, med sidekanter som varierte fra bratt til skrå.

I tillegg ble åtte strukturer tolket som rester av utpløyde kokegropene, såkalt kokegropbunner. Det faktum at så mange velbevarte kokegropene ble funnet sammen med kokegropbunner kan nok tolkes som at området har vært noe mer kupert enn i dag, og at flere av strukturene er ødelagt av senere dyrking.

Overraskende nok var det ikke spesielt mye trekull i noen av kokegropene. Til tross for svært tydelige kullsjikt i profilen viste det seg at dette stort sett dreide seg om svart siltig sand med mengder av kullstøv, men uten trekullfragmenter. Dette kan nok sees i sammenheng med de gode dreneringsforholdene i området, samt mulig syreholdig jord. Det var også lite skjørbrent stein i noen av strukturene som er tolket som kokegroper. Da det også ble funnet lite skjørbrent stein utenfor selve strukturene, er det nærliggende å tenke seg at kokstein har blitt fjernet for gjenbruk i andre kokegroper.

De totalt 15 kokegropene er fordelt på et område på over 7,5 daa. Spørsmål kan derfor stilles om denne lokaliteten skal tolkes som et kokegropefelt, eller som en gruppe enkeltliggende groper i forbindelse med gårdsanlegg.

Et utvalg av strukturene ble ¹⁴C-datert. To groper tolket som kokegroper ble datert til eldre bronsealder (1515-1415 f.Kr. og 1415-1270 f.Kr.). Den eldste av disse er noe atypiske ved at det var lite kokstein. Tre karakteristiske kokegroper ble datert til yngre bronsealder (800-765 f.Kr.) og førromersk jernalder (405-205 f.Kr. og 395-370 f.Kr.). Mat laget i kokegroper er antatt å være knyttet til spesielle fester eller ritualer. Gropen med leirkaret er datert til tiden omkring Kr.f., dvs. førromersk jernalder/romertid (45 f.Kr.-80 e.Kr.). En av gropene var yngre enn 1685 e.Kr., og skriver seg altså fra nyere tid og er ikke en kokegrop.

Resultatet av undersøkelsen viser forbausende gamle dateringer, siden de fleste kokegroper forøvrig er datert til romertid og folkevandringstid (ca. Kr.f.-600 e.Kr.) Dateringene dekker et tidsrom på ca. 1500 år, og viser at aktivitetene hovedsaklig har foregått i bronsealder og førromersk jernalder. Det er mulig at handlingene er av kultisk karakter, og at de kan knyttes til gravfeltet som ligger like ved middelalderkirken.

LITTERATURLISTE

Gjerpe, L. E. 2001. 'Kult, politikk, fyll, vold og kokegropfelt', *Primitive Tider*, 4, s. 5-17

Gustafson, L. 1999. 'En kokegrop er en kokegrop er en...?', *Follominne, Årbok 1999*, 37, s. 7-13

Narmo, L. E. 1996. 'Kokekameratene på Leikvin', *Viking*, 59, s. 79-100

Rygh, O. 1999. *Norske Gaardnavne. Forord og innledning. Faksimileutgave*

Sandnes, J. og Stemshaug, O 1997. *Norsk Stadnamleksikon*

VEDLEGG A

Tabell 1 – STRUKTURBESKRIVELSE

Tabell 1a Kokegrop

Snr	Form	Mål (cm) l x b x d	Tolkning	Bunn	Liter Kokstein Fra ½ grop	Funn	Datering
S1	Sirkulær	112 x 90 x 38	Kokegrop	Flat	35	-	405 – 205 f.Kr.
S8	Oval	125 x 60 x 29	Kokegrop	Flat	10	-	1415 – 1270 f.Kr.
S13	Sirkulær	68 x 62 x 17	Kokegrop?	Flat	0.9	Brent leire – 0,3g Brent bein – 1,3g	-
S21	Sirkulær	168 x 170 x 20	Kokegrop	Flat	45	Brent leire – 1,2g Leirkarskår – 3,7g	395 – 370 f.Kr.
S27	Oval	184 x 90 x 44	Kokegrop?	Ujevn	2	Brent leire – 0,1g	1515 – 1425 f.Kr.
S29	Sirkulær	196 x 172 x 25	Kokegrop	Flat	60	-	800 – 765 f.Kr.

Tabell 1b Kokegropbunner

Snr	Form	Mål (cm) l x b x d	Tolkning	Bunn	Funn	Datering
S11	Oval	71 x 46 x 32	Kokegropbunn?	Rund	-	-
S12	Sirkulær	96 x 98 x 10	Kokegropbunn?	Flat	-	-
S17	Sirkulær	52 x 48 x 8	Kokegropbunn?	Ujevn	-	-
S18	Oval	79 x 62 x 14	Kokegropbunn?	Rund	-	-
S25	Sirkulær	50 x 59 x 6	Kokegropbunn?	Ujevn	-	-
S35	Uregelmessig	118 x 100 x 9	Kokegropbunn?	Flat	-	-

Tabell 1c Ildsteder

Snr	Form	Mål (cm) l x b x d	Tolkning	Bunn	Funn	Datering
S4	Sirkulær	55x 47 x 8	Ildsted?	Ujevn	-	-
S6	Oval	80 x 30 x 8	Ildsted?	Rund	-	-
S14	Oval	110 x 60 x 5	Ildsted?	Ujevn	-	-
S15	Uregelmessig	140 x 110 x 18	Ildsted?	Flat	-	-
S20	Sirkulær	57 x 53 x 9	Ildsted?	Rund	-	-
S32	Sirkulær	114 x 156 x 15	Ildsted?	Ujevn	-	-
S33	Sirkulær	90 x 89 x 18	Ildsted?	Ujevn	-	-
S43	Sirkulær	34 x 35 x 10	Ildsted?	Ujevn	-	-

Tabell 1d Stolpehull

Snr	Form	Mål (cm) l x b x d	Tolkning	Funn	Datering
S26	Sirkulær	64 x 57 x 32	Stolpehull?	-	-
S36	Sirkulær	39 x 32 x 15	Stolpehull?	-	-
S38	Sirkulær	40 x 40 x 32	Stolpehull	-	-
S40	Sirkulær	40 x 38 x 23	Stolpehull	-	-
S41	Oval	36 x 20 x 12	Stolpehull?	-	-
S42	Sirkulær	44 x 60 x 17	Stolpehull?	-	-
S45	Sirkulær	62 x 47 x 24	Stolpehull?	Brent bein – 22g	-

Tabell 1e Groper

Snr	Form	Mål (cm) l x b x d	Tolkning	Funn	Datering
S5	Uregelmessig	56 x 40 x 10	Grop	-	-
S22a	Sirkulær	108 x 100 x 24	Grop	-	-
S22b	Sirkulær	120 x 104 x 30	Grop	-	-
S28	Sirkulær	130 x 100 x 52	Grop	Leirkarskår – 14,6g Brent bein – 6,7g Brent leire – 7,0g	-
S30	Sirkulær	98 x 118 x 8	Grop	-	-
S31	Sirkulær	130 x 124 x 58	Grop	Leirkarskår – 2,9g	-
S34	Sirkulær	60 x 62 x 24	Grop	-	-
S37	Sirkulær	85 x 84 x 28	Grop	-	-
S49	Sirkulær	58 x 38 x 12	Grop	Leirkarskår – ca. 1kg	45 f.Kr. – 80 e.Kr

Tabell 1f Annet

Snr	Form	Mål (cm) l x b x d	Tolkning
S2	Uregelmessig, avlang	45 x 30 x 28	Natur?
S3	Utgår	25 x 25 x 2.5	-
S7	Utgår	-	-
S9	Sirkulær	100 x 110 x 38	Moderne
S10	Uregelmessig, avlang	215 x 115 x 24	Moderne/natur?
S16	Sirkulær	185 x 144 x 20	Natur?
S19	Utgår	-	-
S23	Utgår	-	-
S24	Utgår	-	-
S39	Uregelmessig	98 x 96 x 30	Natur?
S44	Oval	133 x 79	Moderne
S46	Sirkulær	42 x 50 x 8	Natur?
S47	Oval	184 x 64 x 22	Moderne
S48	Sirkulær	70 x 74 x 26	Moderne

VEDLEGG B

Tabell 2 – KULLPRØVER

Struktur	Nr	Lag	Vekt	Vedart	Datering
S1 – Kokegrop	K2	2	5,5g	Bjørk, vier,osp	405 – 205 f.Kr
S2 – Utgård	K1	1	2,8g	Furu	-
S4 – Ildsted	K5	1	-	-	-
S5 – Utgård	K4	1	3,8g	Furu	-
S6 – Ildsted	K3	1	0,9g	Bjørk, eik, furu	-
S8 – Kokegrop	K6	2	4,3g	Bjørk, ask, alm	1415 – 1270 f.Kr
S9 – Moderne	K7	1	8,0g	Bjørk, gran, furu	Moderne
S10 – Moderne?	K8	3	2,7g	Bjørk, furu	-
S11 – Kokegropbunn?	K10	1	<0,1g	Eik	-
S12 – Kokegropbunn?	K9	2	1,2g	Furu	-
S13 – Kokegrop	K11	1	0,1g	Eik	-
S14 – Ildsted	K12	1	0,2g	Bjørk, lind	-
S15 – Ildsted	K13	1	19,2g	Gran, furu	-
S17 – Kokegropbunn?	K14	2	0,1g	Bjørk	-
S18 – Kokegropbunn?	K15	1	0,4g	Bjørk/hassel, gran, furu	-
S20 – Ildsted	K16	1	1,0g	Furu	-
S21 – Kokegrop	K17	3	0,1g	Bjørk, furu	395 – 370 f.Kr
S25 – Kokegropbunn?	K18	1	0,9g	Bjørk, furu	-
S26 – Stolpehull?	K19	3	34,2g	Furu	-
S27 – Kokegrop	K20	2	0,4g	Bjørk, eik, ask, hassel	1515 – 1425 f.Kr
S28 – Grop m/leirkarskår	K23	4	0,3g	Bjørk/hassel, furu	-
S29 – Kokegrop	K24	2	<0,1g	Bjørk, eik	800 – 765 f.Kr
S35 – Kokegropbunn?	K21	1	0,2g	Bjørk, alm	-
S38 – Stolpehull	K25	1	0,7g	Eik	-
S39 – Utgård	K26	1	0,1g	Eik, bjørk	-
S43 – Ildsted	K27	3	0,1g	Bjørk, ask, eik	-
S49 – Grop m/leirkarskår	K22	5	2,6g	Furu	45 f.Kr – 80 e.Kr

VEDLEGG C

Tabell 3 – FUNN

Struktur	Tolkning	Funn Nr.	Lag	Beskrivelse	Vekt	Merknad
S13	Kokegrop	F2	1	Brent bein	0,3g	
S13	Kokegrop	F7	1	Brent bein	1,3g	
S21	Kokegrop	F1	1	Brent leire	1,2g	
S21	Kokegrop	F9	2	Keramikk	3,7g	
S27	Kokegrop	F3	2	Brent bein	0,1g	
S28	Grop m/leirkarskår	F5	2	Brent leire	67,1g	
S28	Grop m/leirkarskår	F11	4	Keramikk	14,6g	
S31	Grop m/leirkarskår	F6	1	Brent leire	24,5g	
S31	Grop m/leirkarskår	F8	1	Keramikk	2,9g	
S31	Grop m/leirkarskår	F14	2	Keramikk	5,3g	
S34	Grop	F4	2	Brent leire	7,0g	
S45	Stolpehull	F10	1	Brent bein	22,0g	
S47	Moderne	F12	1	Brent leire	2,5g	
S49	Grop m/leirkarskår	F13	5	Keramikk	c. 1kg	

VEDLEGG D

Tabell 4 – FOTOLISTE

FILM 1 – Cf.27948

Nr	Kode	Motiv	Plan/profil	Retn	Dato	Sign	Merknad
1	-	Indeks – Film1	-	-	-	-	
2	-	Markør – Film 1	-	-	08.09.03	LG	
3	SKH	Oversiktsbilde mot Sør	-	S	08.09.03	LG	
4	SKH	S2 (F2)	Plan	V	08.09.03	AS	
5	SKH	S1 (F1) Kokegrop	Plan	Ø	08.09.03	LG	
6	SKH	S2 (F2)	Profil	NV	08.09.03	AS	
7	SKH	S1 (F1) Kokegrop	Profil	N	08.09.03	LG	
8	SKH	S6 (F6) Ildsted	Plan	N	08.09.03	AS	
9	SKH	S6 (F6) Ildsted	Profil	N	08.09.03	AS	
10	SKH	S5 (F5)	Plan	N	08.09.03	LG	
11	SKH	S4 (F4) Ildsted	Plan	V	08.09.03	AS	
12	SKH	S5 (F5)	Profil	N	08.09.03	LG	
13	SKH	S4 (F4) Ildsted	Profil	N	08.09.03	AS	
14	SKH	S8 (F8) Kokegrop	Plan	Ø	08.09.03	LG	
15	SKH	S9 (F9) Moderne	Plan	S	08.09.03	AS	
16	SKH	S8 (F8) Kokegrop	Profil	SØ	08.09.03	LG	
17	SKH	S9 (F9) Moderne	Profil	S	09.09.03	AS	
18	SKH	S10 (F10)	Plan	S	09.09.03	LG	
19	SKH	S12 (F12) Kokegropbunn	Plan	N	09.09.03	AS	
20	SKH	S11 (F11) Kokegropbunn	Plan	N	09.09.03	AS	
21	SKH	S12 (F12) og S11 (F11)	Plan	N	09.09.03	AS	S12 til v, u/ målestokk
22	SKH	S10 (F10)	Profil	Ø	09.09.03	LG	
23	SKH	Arbeidsfoto	-	V	09.09.03	LG	
24	SKH	S12 (F12) Kokegropbunn	Profil	N	09.09.03	AS	
25	SKH	S13 (F13) Kokegrop	Plan	S	09.09.03	LG	
26	SKH	S11 (F11) Kokegropbunn	Profil	N	09.09.03	AS	
27	SKH	S13 (F13) Kokegrop	Profil	Ø	09.09.03	LG	
28	SKH	S14 (F14) Ildsted	Plan	V	09.09.03	AS	
29	SKH	S14 (F14) Ildsted	Profil	V	09.09.03	AS	
30	SKH	S16 (F16)	Plan	N	09.09.03	LG	
31	SKH	S15 (F15) Ildsted	Plan	V	09.09.03	AS	
32	SKH	S15 (F15) Ildsted	Profil	NV	10.09.03	AS	
33	SKH	S17 (F17) Kokegropbunn	Plan	Ø	10.09.03	AS	
34	SKH	S17 (F17) Kokegropbunn	Profil	NV	10.09.03	AS	
35	SKH	S18 (F18) Kokegropbunn	Plan	Ø	10.09.03	AS	
36	SKH	Oversiktsbilde 1	-	NV	10.09.03	LG	
37	SKH	Oversiktsbilde 1	-	NØ	10.09.03	LG	

FILM 2 - Cf.27949

Nr	Kode	Motiv	Plan/profil	Retn	Dato	Sign	Merknad
1	-	Indeks -- Film 2	-	-	-	-	
2	-	Markør -- Film 2	-	-	10.09.03	LG	
3	SKH	S18 (F18) Kokegropbunn	Profil	V-SV	10.09.03	AS	
4	SKH	S20 (F20) Ildsted	Plan	Ø	10.09.03	AS	
5	SKH	Oversiktsbilde	-	NV	10.09.03	LG	
6	SKH	Oversiktsbilde	-	SV	10.09.03	LG	
7	SKH	S20 (F20) Ildsted	Profil	Ø	10.09.03	AS	
8	SKH	S16 (F16) Natur?	Profil	N	11.09.03	AS	
9	SKH	S21 (F21) Under utgraving	-	Ø	11.09.03	LG	
10	SKH	S21 (F21) Under utgraving	-	Ø	11.09.03	LG	
11	SKH	Oversiktsbilde	-	NV	11.09.03	LG	
12	SKH	Oversiktsbilde	-	NØ	11.09.03	LG	
13	SKH	S21 (F21) Kokegrop	Plan	N	11.09.03	AS	
14	SKH	S21 (F21) Kokegrop	Plan	V	11.09.03	AS	
15	SKH	S21 (F21) Kokegrop	Plan	S	11.09.03	AS	
16	SKH	S21 (F21) Kokegrop	Plan	N	11.09.03	AS	Uten målestokk
17	SKH	S21 (F21) og S22 (F22)	Plan	V	11.09.03	AS	Uten målestokk
18	SKH	S21 (F21) og S22 (F22)	Plan	V	11.09.03	AS	Uten målestokk
19	SKH	S21 (F21) Kokegrop	Plan	S	11.09.03	AS	Uten målestokk
20	SKH	Oversiktsbilde S21 (F21)	-	S	11.09.03	AS	m/Ski gamle kirke
21	SKH	S22 (F22) Grop	Plan	N	11.09.03		
22	SKH	S21 (F21) Kokegrop	Profil	N	12.09.03	AS	
23	SKH	S21 (F21) Kokegrop	Profil	N	12.09.03	AS	Uten målestokk
24	SKH	Oversiktsbilde	-	SV	12.09.03	LG	
25	SKH	Oversiktsbilde	-	NV	12.09.03	LG	

FILM 3 - Cf.27950

Nr	Kode	Motiv	Plan/profil	Retn	Dato	Sign	Merknad
1	-	Indeks – Film 3	-	-	-	-	
2	-	Markør – Film 3	-	-	12.09.03	LG	
3	-	Utgår	-	-	-	-	
4	SKH	S22 (F22) a + b Grop	Plan	N	12.09.03	AS	b til venstre
5	SKH	S22 (F22) b Grop	Profil	N	12.09.03	AS	
6	SKH	S22 (F22) a Grop	Profil	N	12.09.03	AS	
7	SKH	S25 Kokegropbunn	Plan	N	12.09.03	AS	
8	SKH	Oversiktsbilde	-	Ø	12.09.03	LG	
9	SKH	Oversiktsbilde	-	V	12.09.03	LG	
10	SKH	S25 Kokegropbunn	Profil	N	12.09.03	AS	
11	SKH	S26 Stolpehull	Plan	V	15.09.03	AS	
12	SKH	S26 Stolpehull	Profil	V	15.09.03	AS	
13	SKH	S27 Kokegrop	Plan	SØ	15.09.03	AS	
14	SKH	S27 Kokegrop	Profil	Ø	15.09.03	AS	
15	SKH	S28 Grop	Plan	Ø	15.09.03	LG	
16	SKH	S28 Grop	Plan	Ø	15.09.03	LG	Uten markør
17	SKH	S29 Kokegrop	Plan	Ø	15.09.03	LG	
18	SKH	S29 Kokegrop	Profil	Ø	15.09.03	LG	Uten markør
19	SKH	S29 Oversiktsbilde	-	S	15.09.03	LG	
20	SKH	S35 Kokegropbunn	Plan	N	15.09.03	AS	
21	SKH	S35 Kokegropbunn	Profil	N	15.09.03	AS	
22	SKH	S29 Kokegrop	Profil	Ø	15.09.03	LG	
23	SKH	S29 Kokegrop	Profil	Ø	15.09.03	LG	Uten markør
24	SKH	S30 Grop	Plan	N	16.09.03	LG	
25	SKH	S30 Grop	Profil	N	16.09.03	LG	

FILM 4 - Cf.27951

Nr	Kode	Motiv	Plan/profil	Retn	Dato	Sign	Merknad
1	-	Markør – Film 4	-	-	16.09.03	LG	
2	SKH	S29 Kokegrop	Profil	S-SV	16.09.03	AS	
3	SKH	S29 Kokegrop	Profil	S-SV	16.09.03	AS	Uten målestokk
4	SKH	S31 Grop	Plan	N	16.09.03	LG	
5	SKH	S32 Ildsted	Plan	NØ	16.09.03	AS	
6	SKH	S33 Ildsted	Plan	NV	16.09.03	AS	
7	SKH	S31 Grop	Profil	N	16.09.03	LG	
8	SKH	S34 Grop	Plan	V	16.09.03	LG	
9	SKH	S32 Ildsted	Profil	NV	16.09.03	AS	
10	SKH	S34 Grop	Profil	N	16.09.03	LG	
11	SKH	S33 Ildsted	Profil	NV	16.09.03	AS	
12	SKH	S36 Stolpehull	Plan	V	16.09.03	AS	
13	SKH	S36 Stolpehull	Profil	NØ	16.09.03	AS	
14	SKH	S38, S39, S40 og S41 i plan	Plan	N	16.09.03	AS	Uten målestokk
15	SKH	S38 Stolpehull	Plan	V	16.09.03	AS	
16	SKH	S39	Plan	V-NV	16.09.03	AS	
17	SKH	S40 Stolpehull	Plan	NV	16.09.03	AS	
18	SKH	S41 Stolpehull	Plan	NV	16.09.03	AS	
19	SKH	S37 Grop	Plan	NV	16.09.03	LG	
20	SKH	S37 Grop	Profil	N	17.09.03	LG	
21	SKH	S38 Stolpehull	Profil	NV	17.09.03	AS	
22	SKH	S41 Stolpehull	Profil	NV	17.09.03	AS	
23	SKH	S42 Stolpehull	Plan	N	17.09.03	LG	
24	SKH	S39 Grop	Profil	NV	17.09.03	AS	
25	SKH	S38, S39 og S41 i profil	Profil	NV	17.09.03	AS	
26	-	Indeks – Film 4	-	-	-	-	

FILM 5 - Cf.27952

Nr	Kode	Motiv	Plan/profil	Retn	Dato	Sign	Merknad
1	-	Indeks – Film 5	-	-	-	-	
2	-	Markør – Film 5	-	-	17.09.03	AS	
3	SKH	S40 Stolpehull	Profil	NV	17.09.03	AS	
4	SKH	S42 Stolpehull	Profil	N	17.09.03	LG	
5	SKH	S43 Ildsted	Plan	SØ	17.09.03	LG	
6	SKH	S44 og S45 i plan	Plan	NV	17.09.03	AS	S44 til v, u/ målestokk
7	SKH	S44 Moderne	Plan	V	17.09.03	AS	
8	SKH	S44 Moderne	Plan	N	17.09.03	AS	Uten målestokk
9	SKH	S45 Stolpehull	Plan	V	17.09.03	AS	
10	SKH	S43 Ildsted	Profil	N	17.09.03	LG	
11	SKH	S46 Natur	Plan		17.09.03	LG	
12	SKH	S46 Natur	Profil	N	17.09.03	LG	
13	SKH	Flyfotografering av Skoghus	-	NV	17.09.03	LG	
14	SKH	S47 Moderne	Plan	NV	17.09.03	LG	
15	SKH	S45 Stolpehull	Profil	S	17.09.03	AS	
16	SKH	S47 Moderne	Profil	NØ	17.09.03	AS	
17	ØÅK	Oversiktsbilde	-	S	18.09.03	LG	
18	ØÅK	Oversiktsbilde	-	N	18.09.03	LG	
19	ØÅK	Sjakt 2 Oversiktsbilde	-	V	19.09.03	LG	
20	ØÅK	Sjakt 2 Oversiktsbilde	-	Ø	19.09.03	LG	
21	SKH	S48 Moderne	Plan	NV	19.09.03	AS	
22	SKH	S48 Moderne	Profil	NV	19.09.03	AS	
23	SBK	Solberg Oversiktsbilde	-	V	22.09.03	LG	
24	SBK	Solberg Oversiktsbilde	-	SV	22.09.03	LG	
25	ØÅK	Sjakt 3 Oversiktsbilde	-	S	24.09.03	LG	

SKH = Skoghus

ØÅK = Søndre Tverrvei, Ødeåker, Nordre Finstad

SBK = Søndre Tverrvei, Solbergkrysset

VEDLEGG E

Tabell 5 – TEGNINGER

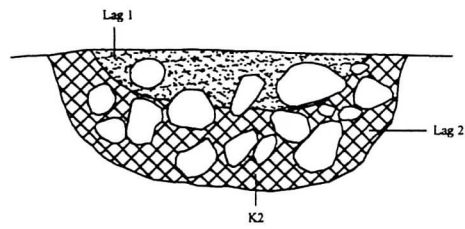
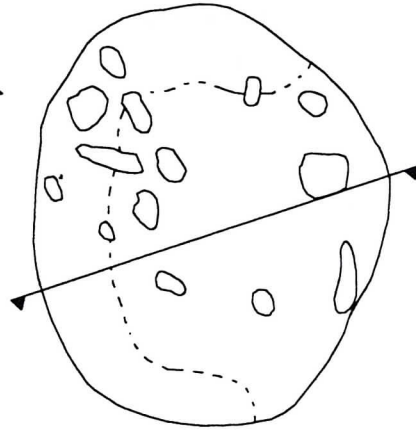
Nr	Motiv	Målestokk	Dato	Sign
1	Plan av utgravingsområde	1:500	08.09.03	LG
2	S1 (F1) Plan og profil	1:20	08.09.03	LG
3	S2 (F2) Plan og profil	1:10	08.09.03	AS
4	S4 (F4) Plan og profil	1:10	08.09.03	AS
5	S5 (F5) Plan og profil	1:20	08.09.03	LG
6	S6 (F6) Plan og profil	1:20	08.09.03	AS
7	S8 (F8) Plan og profil	1:20	08.09.03	LG
8	S9 (F9) Plan og profil	1:20	08.09.03	AS
9	S10 (F10) Plan og profil	1:20	09.09.03	LG
10	S11 (F11) Plan og profil	1:10	09.09.03	AS
11	S12 (F12) Plan og profil	1:20	09.09.03	AS
12	S13 (F13) Plan og profil	1:20	09.09.03	LG
13	S14 (F14) Plan og profil	1:20	09.09.03	AS
14	S15 (F15) Plan og profil	1:20	09.09.03	AS
15	S16 (F16) Plan og profil	1:20	09.09.03	LG/AS
16	S17 (F17) Plan og profil	1:10	10.09.03	AS
17	S18 (F18) Plan og profil	1:10	10.09.03	AS
18	S20 (F20) Plan og profil	1:10	10.09.03	AS
19	S21 (F21) Plan og profil	1:20	12.09.03	AS
20	S22 (F22) a og b – Plan og profil	1:20	11.09.03	AS
21	S25 Plan og profil	1:10	12.09.03	AS
22	S26 Plan og profil	1:10	15.09.03	AS
23	S27 Plan og profil	1:20	15.09.03	AS
24	S29 Plan og profil	1:20	15.09.03	AS
25	S32 og S33 Planer og profiler	1:20	16.09.03	AS
26	S35 Plan og profil	1:20 – 1:10	15.09.03	AS
27	S36 Plan og profil	1:10	16.09.03	AS
28	S45 Plan og profil	1:10	17.09.03	AS
29	S38, S39, S40 og S41 Planer og profiler	1:20 – 1:10	16.09.03	AS
30	S43 Plan og profil	1:20	17.09.03	LG
31	S46 Plan og profil	1:20	17.09.03	LG
32	S47 Plan og profil	1:10	17.09.03	LG/AS
33	S44 Plan	1:10	17.09.03	AS
34	S28 Plan og profil	1:20	15.09.03	LG
35	S30 Plan og profil	1:20	15.09.03	LG
36	S31 Plan og profil	1:20	15.09.03	LG
37	S34 Plan og profil	1:20	15.09.03	LG
38	S37 Plan og profil	1:20	15.09.03	LG
39	S42 Plan og profil	1:20	15.09.03	LG
40	S48 Plan og profil	1:10	19.09.03	AS

SKOGHUS 2003

KOKEGROP

S7 - Plan og profil

1:20

Mørk brun - svart siltig sand med noe grus

Kullag. Svart siltig sand med skjærbrent stein

Skjærbrent stein

0m

1m

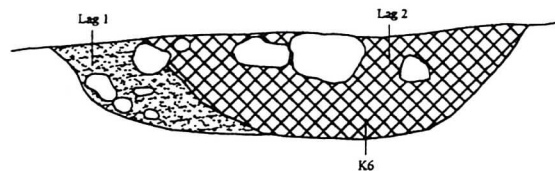
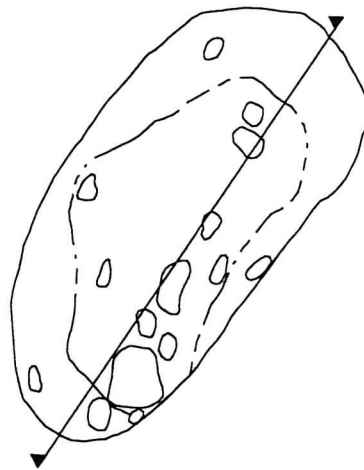

SKOGHUS 2003

KOKEGROP

S8 - Plan og profil

1:20

Mørk brun siltig sand

Kullag. Svart siltig sand med skjærbrent stein.

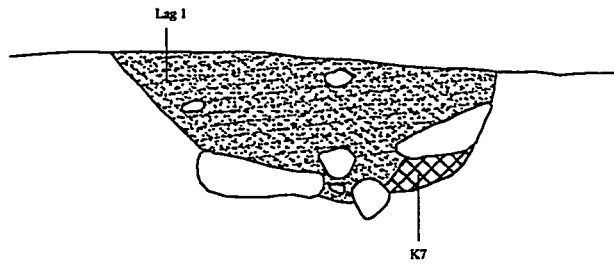
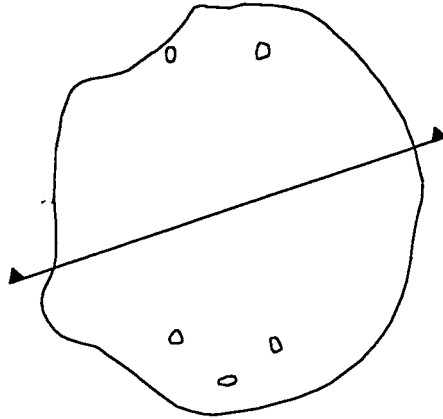
Skjærbrent stein

0m

1m

SKOGHUS 2003
KOKEGROP
S9 - Plan og profil
1:20

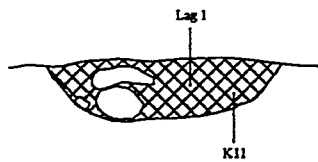
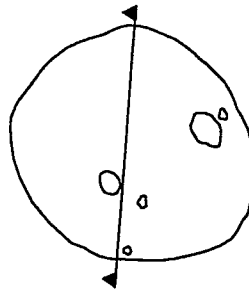
0m 1m

 Brun humusholdig siltig sand

 Kullkonsentrasjon

 Skjørbrønt stein

SKOGHUS 2003
KOKEGROP
S13 - Plan og profil
1:20

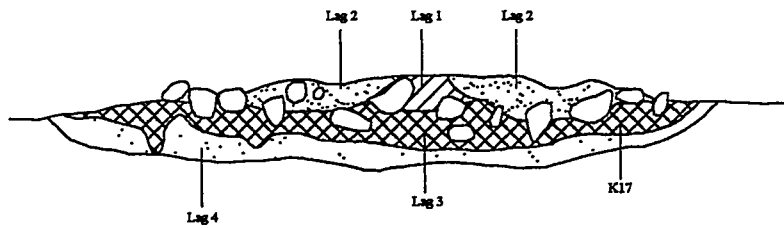
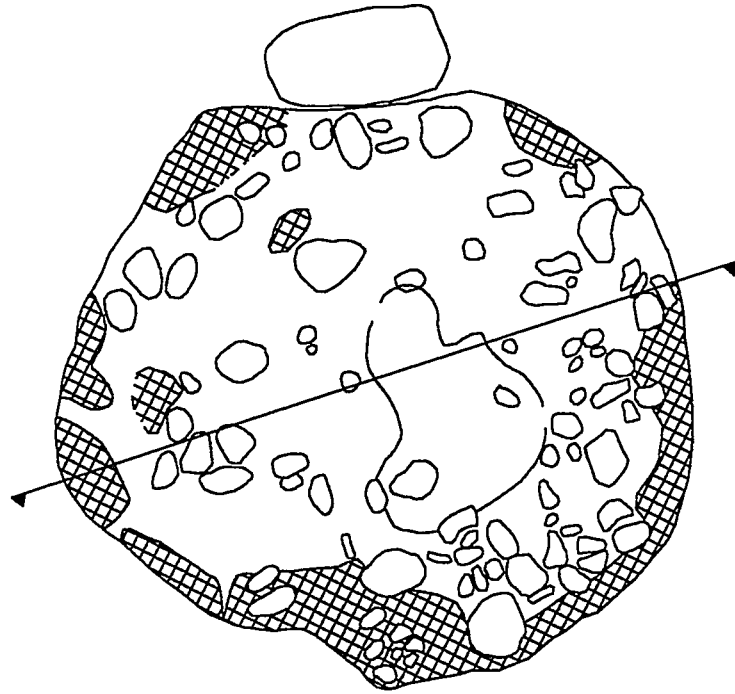

0m 1m

 Kullag. Svart siltig sand med skjørbrønt stein.

 Skjørbrønt stein

SKOGHUS 2003
KOKEGROP
S21 - Plan og profil
1:20

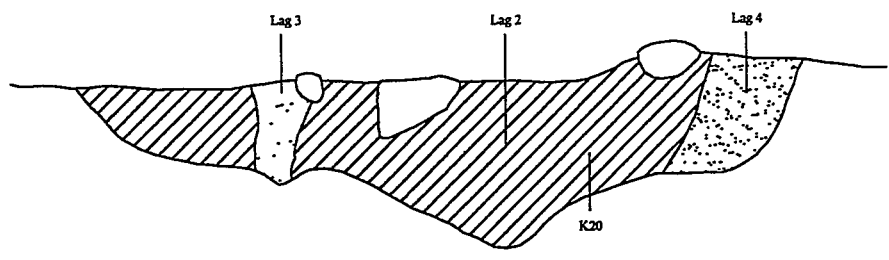
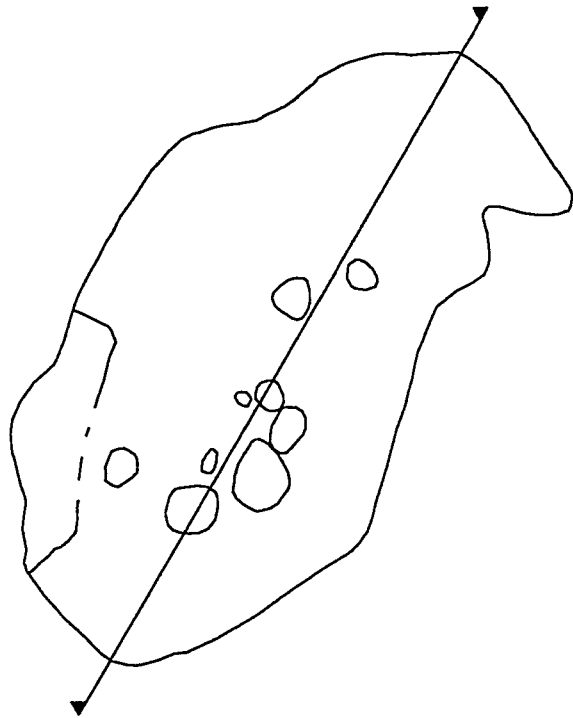

- Brun humsholdig sand
- Gulbrun sand med trekullfragmenter
- Kullag. Svart siltig sand med skjærbrent stein
- Mørk gul sand
- Skjærbrent stein

0m 1m

SKOGHUS 2003
KOKEGROP
S27 - Plan og profil
1:20

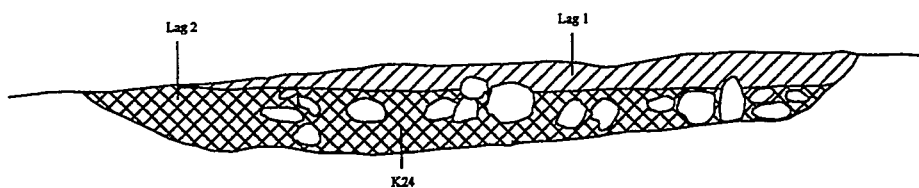
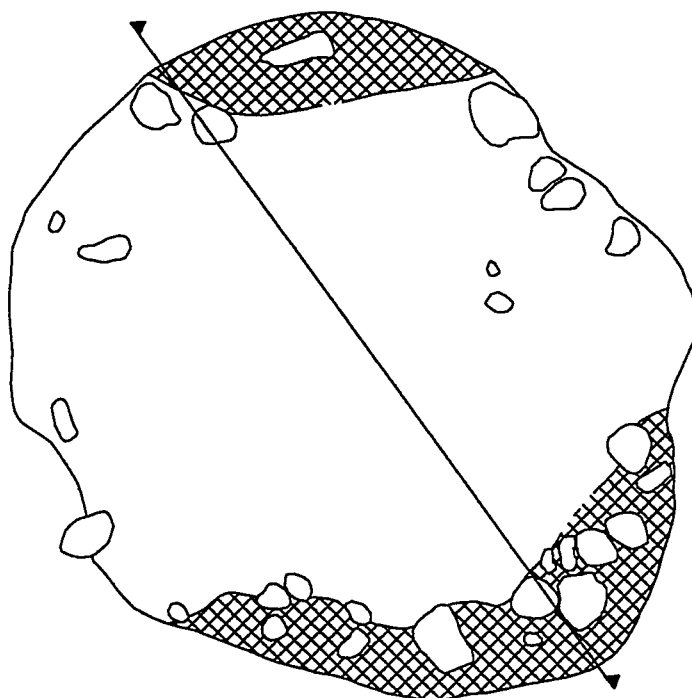

- Mørk brun humusholdig sand
- Brun sand med kullfragmenter
- Brun humusaktig sand
- Skjørbrent stein

0m 1m

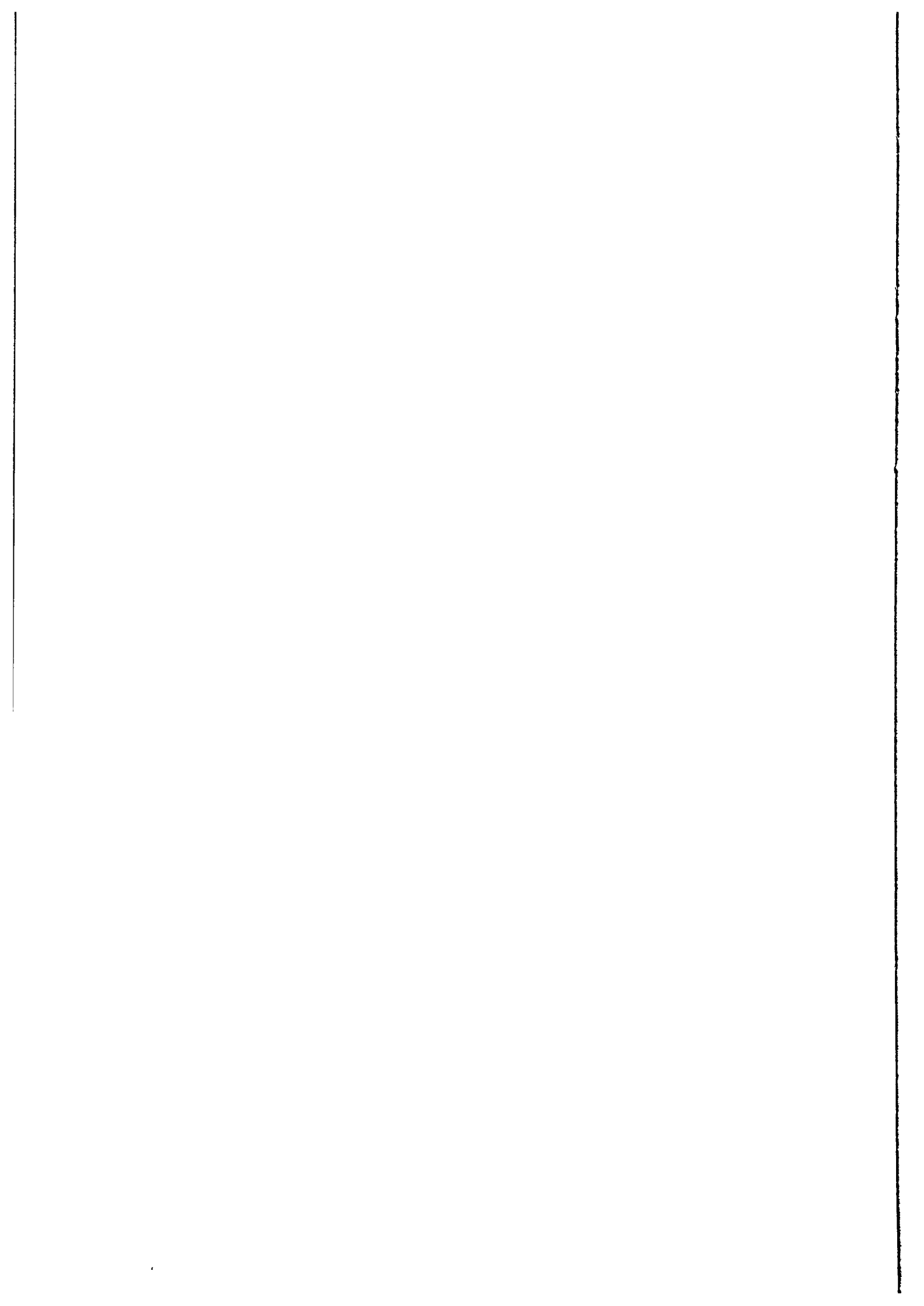
SKOGHUS 2003
KOKEGROP
S29 - Plan og profil
1:20

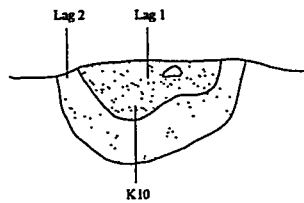
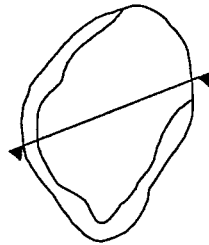
- Mørk brun humusholdig siltig sand
- Kullag. Svart siltig sand med skjør brenn stein
- Skjør brenn stein

0m 1m

SKOGHUS 2003
KOKEGROPBUNN
S11 - Plan og profil
1:20

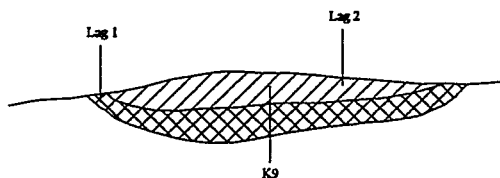
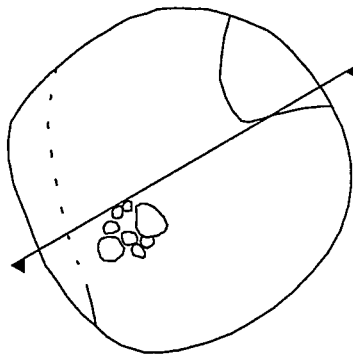

- Mørk brun siltig sand
- Rødlig gul sand
- Skjørbrønt stein

0m 1m

SKOGHUS 2003
KOKEGROPBUNN
S12 - Plan og profil
1:20

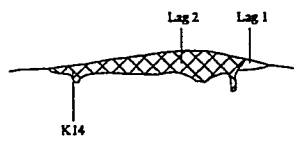
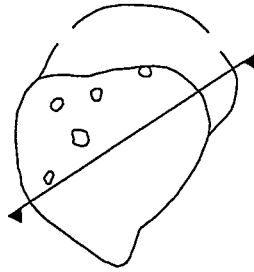

- Svart kullholdig siltig sand
- Kullag. Svart siltig sand ispetta gul sand

0m 1m

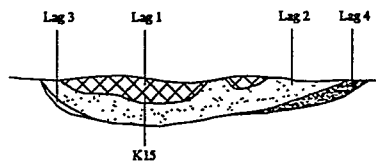
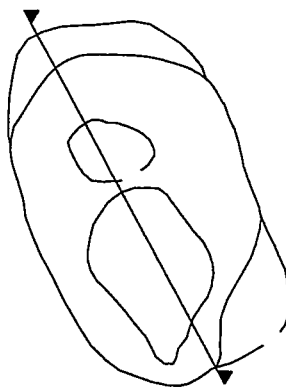
SKOGHUS 2003
 KOKEGROPBUNN
 S17 - Plan og profil
 1:20

- Gul sand med kullfragmenter
- Kullag. Svart sand

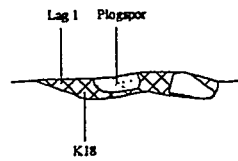
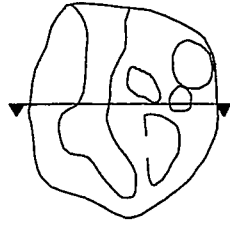
SKOGHUS 2003
 KOKEGROPBUNN
 S18 - Plan og profil
 1:20

- Brunt kullholdig sand
- Rustød sand
- Gul sand med kullflekker
- Merk brungul sand

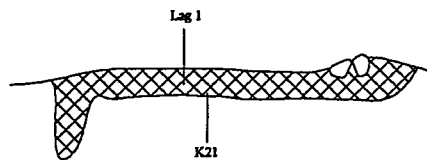
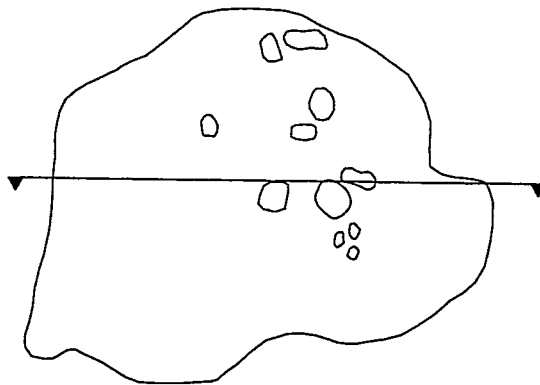
SKOGHUS 2003
KOKEGROPBUNN
S25 - Plan og profil
1:20

- Svart siltig sand
- Mørk grålig brun siltig sand
- Skjørbrønt stein

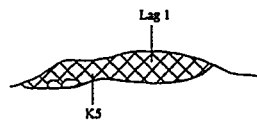
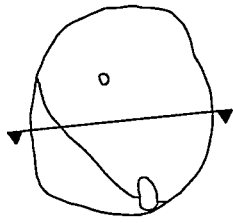
SKOGHUS 2003
KOKEGROPBUNN
S35 - Plan og profil
1:20

- Mørkebrun - svart humusholdig sand med skjørbrønt stein
- Skjørbrønt stein

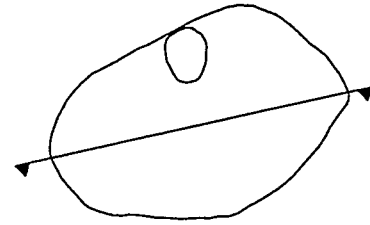
SKOGHUS 2003
ILDSTED
S4 - Plan og profil
1:20

0m 0.5m

 Svart siltig sand

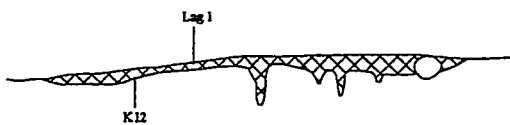
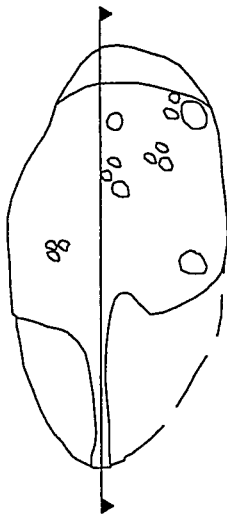
SKOGHUS 2003
ILDSTED
S6 - Plan og profil
1:20

0m 0.5m

 Svart siltig sand

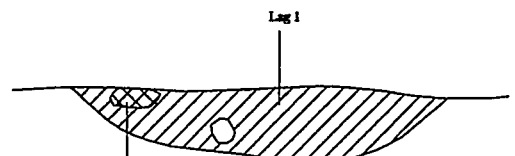
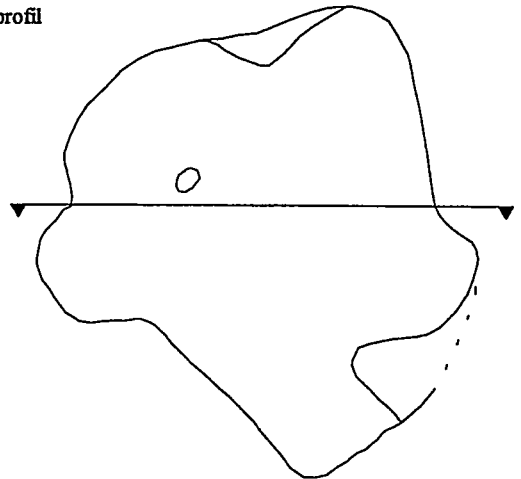
SKOGHUS 2003
ILDSTED
S14 - Plan og profil
1:20

0m 0.5m

 Svartbrun humusholdig sand

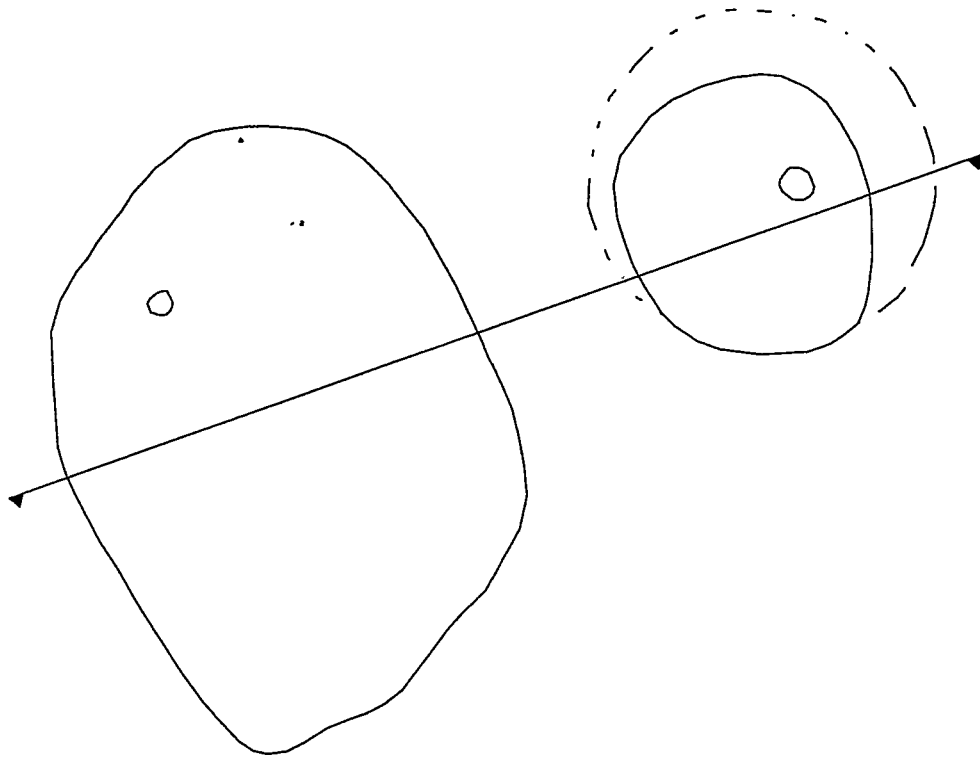
SKOGHUS 2003
ILDSTED
S15 - Plan og profil
1:20

0m 0.5m

 Brun humusholdig sand med kullkonsentrasjoner

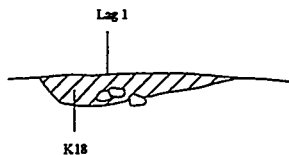
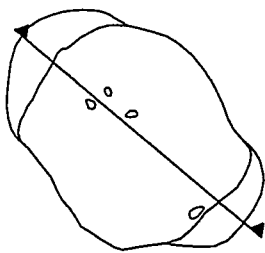
SKOGHUS 2003
 ILDSTED
 S32 og S33 - Plan og profil
 1:20

- Mørk brun humusholdig sand
- Brunrød sand

0m 0.5m

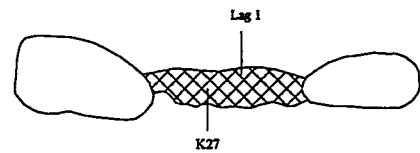
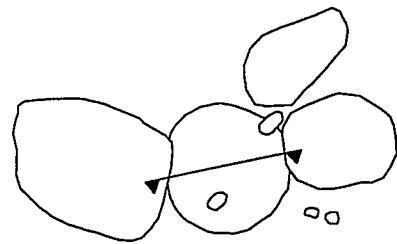
SKOGHUS 2003
 ILDSTED
 S20 - Plan og profil
 1:20

0m 0.5m

- Mørk brun humusholdig siltig sand
- Stein

SKOGHUS 2003
 ILDSTED
 S43 - Plan og profil
 1:20

0m 0.5m

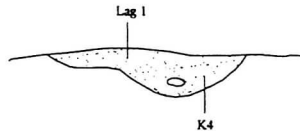
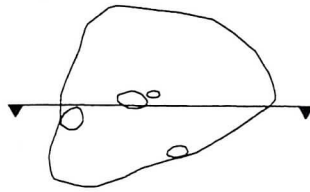
- Svart kullholdig sand
- Stein

SKOGHUS 2003

GROP

S1 - Plan og profil

1:20 55

 Mørkebrun - svart siltig sand

 Stein

0m 1m

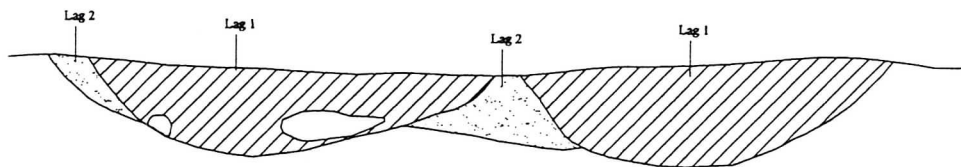
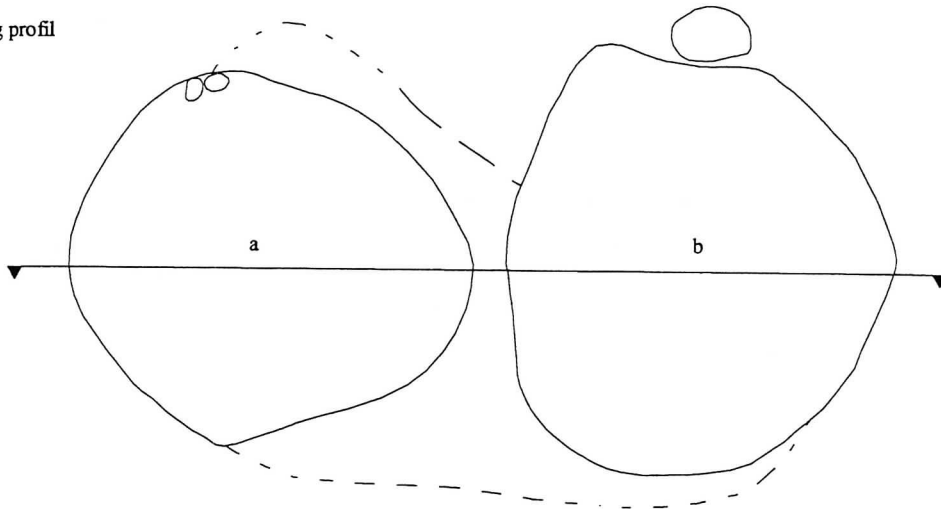

SKOGHUS 2003

GROP

S22 a og b - Plan og profil

1:20

 Mørk brun humusholdig siltig sand

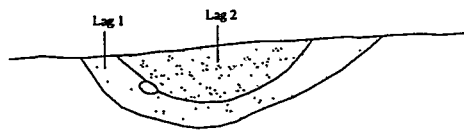
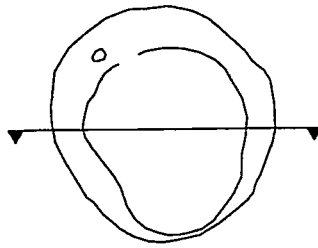
 Brunrød sand

 Stein

0m 1m

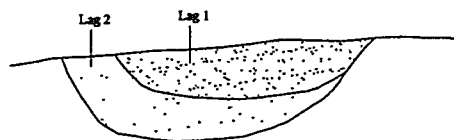
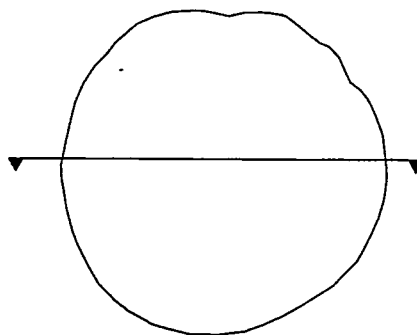
SKOGHUS 2003
GROP
S34 - Plan og profil
1:20

- Mørk gråbrun siltig sand
- Mørk brun sand

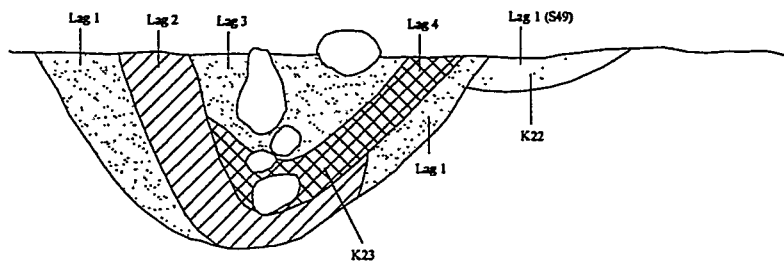
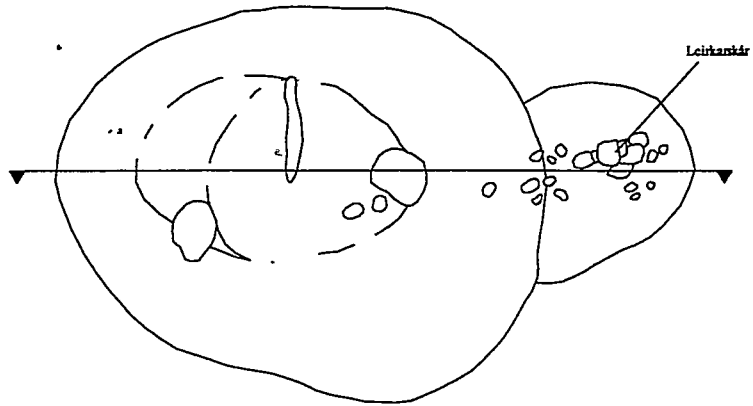
SKOGHUS 2003
GROP
S37 - Plan og profil
1:20

- Grå og svart sand
- Brun sand med kullfragmenter

SKOGHUS 2003
 GROP
 S28 og S49 - Plan og profil
 1:20

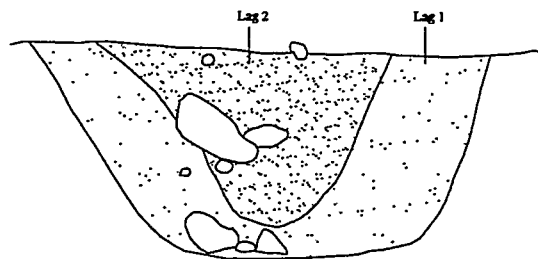
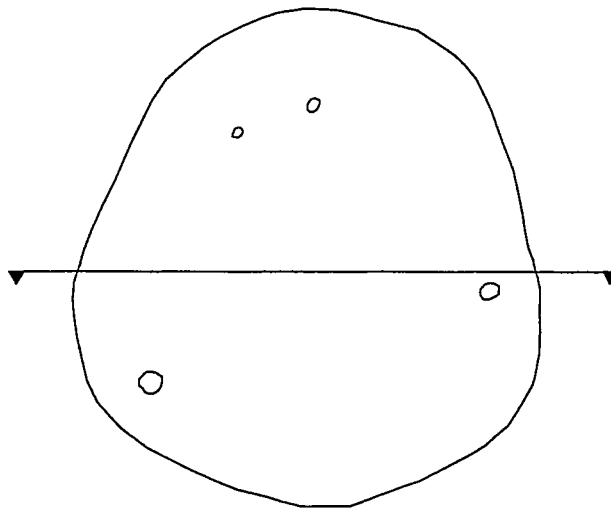

- Skjærbrent stein
- Mørk brun siltig sand
- Mørk brun humusholdig sand
- Svartbrun sand
- Brun siltig sand

0m 1m

SKOGHUS 2003
 GROP
 S31 - Plan og profil
 1:20

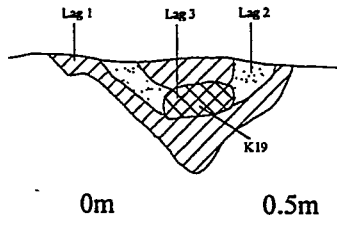
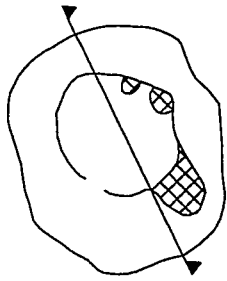

- Brungrå sand
- Gråbrun sand
- Skjærbrent stein

0m 1m

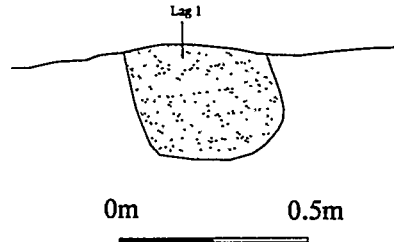
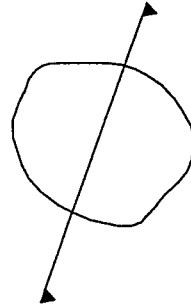

SKOGHUS 2003
 STOLPEHULL
 S26 - Plan og profil
 1:20

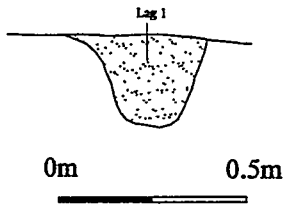
- Brun humusholdig sand
- Rustred sand
- Kulilag

SKOGHUS 2003
 STOLPEHULL
 S36 - Plan og profil
 1:20

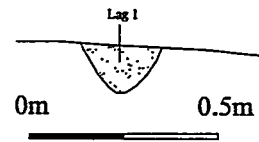
- Brun siltig sand

SKOGHUS 2003
 STOLPEHULL
 S38 - Plan og profil
 1:20

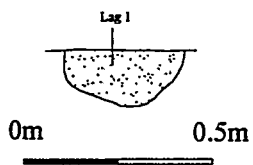
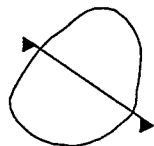
- Mørk brun siltig sand

SKOGHUS 2003
 STOLPEHULL
 S40 - Plan og profil
 1:20

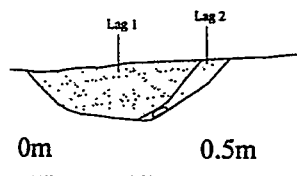
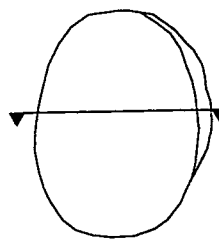
- Mørk brun siltig sand

SKOGHUS 2003
STOLPEHULL
S41 - Plan og profil
1:20

 Mørk brun siltig sand

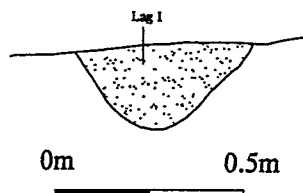
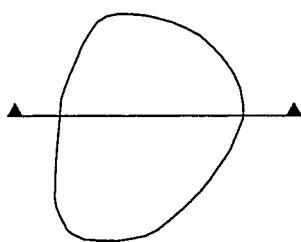
SKOGHUS 2003
STOLPEHULL
S42 - Plan og profil
1:20

 Mørk brun sand

 Brun sand

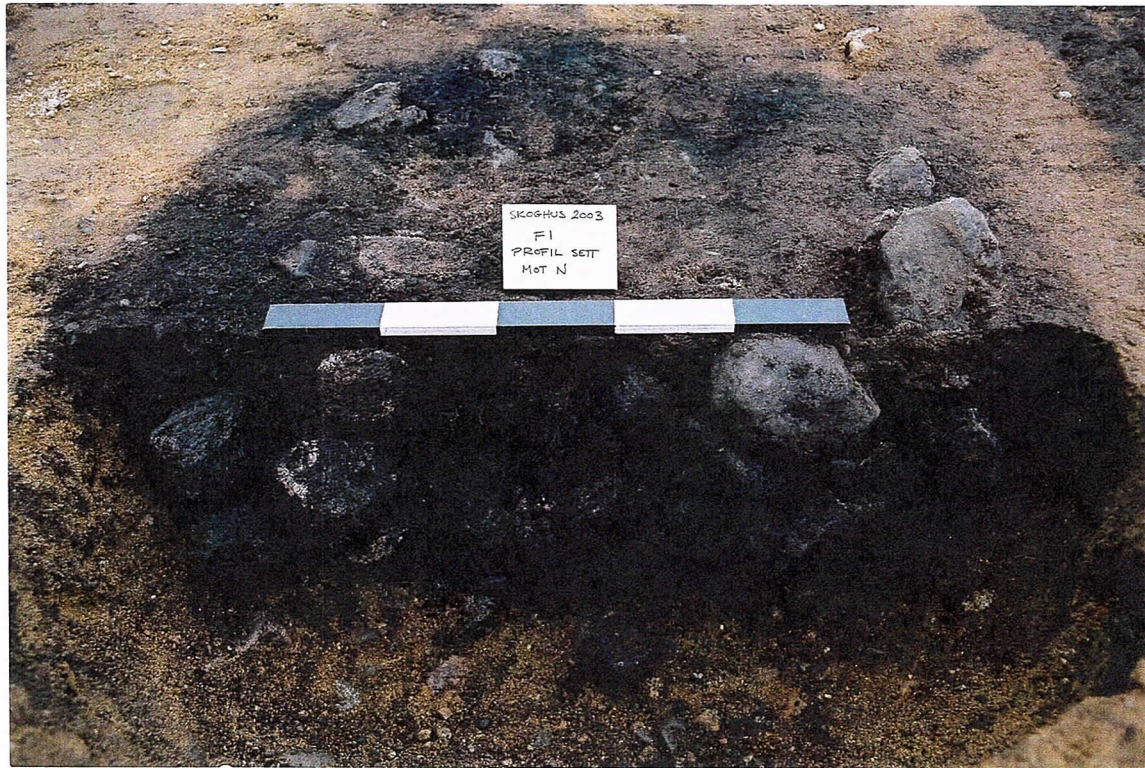
SKOGHUS 2003
STOLPEHULL
S45 - Plan og profil
1:20

 Mørk brun siltig sand

Kokegrop S1 (F1) (405 – 205 f.Kr) – Plan

Kokegrop S1 (F1) (405 – 205 f.Kr) – Profil sett mot nord

Foto av kokegrop S21 (F21) (395 – 370 f.Kr) under utgravning

Kokegrop S21 (F21) (395 – 370 f.Kr) - Plan

Kokegrop S21 (F21) (395 – 370 f.Kr) – Profil sett mot nord

Søndre del av utgravningsområdet. Ski gamle kirke i bakgrunnen

Høeg - Pollen, 876 842 262,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Larvik, 14/11-03.

Til Ole Chr. Lønaas.

Analyse av 26 kullprøver fra Skoghus (Rullestad, 131/11), Ski kommune, Akershus. A. 2003/137, Tiltakskode: 756047.

K 1, S 2, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

K 2, S 1, lag 2.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 37 Betula (bjerk) og 3 Salix/Populus (vier, selje/osp).

K 3, S 6, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 13 Betula (bjerk), 22 Quercus (eik) og 5 Pinus (furu).

K 4, S 5, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

K 6, S 8, lag 2.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 1 Betula (bjerk), 37 Fraxinus (ask) og 2 Ulmus (alm).

K 7, S 9, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 20 Betula (bjerk), 3 Picea (gran) og 17 Pinus (furu).

K 8, S 10, lag 3.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 2 Betula (bjerk) og 38 Pinus (furu).

K 9, S 12, lag 2.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Betula (bjerk).

K 10, S 11, lag 1.

Det ble bestemt 2 biter. Begge var Quercus (eik).

K 11, S 13, lag 1.

Det ble bestemt 10 biter. Alle var Quercus (eik).

K 12, S 14, lag 1.

Det ble bestemt 23 biter. Av disse var 18 Betula (bjerk) og 5 Tilia (lind).

K 13, S 15, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 37 Picea (gran) og 3 Pinus (furu).

K 14, S 17, lag 2.

Det ble bestemt 7 biter. Alle var Betula (bjerck).

K 15, S 18, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 1 Betula/Corylus (bjerck/hassel), 13 daterbare unge grener, 13 Pinus/Picea (furu/gran), 7 Picea (gran) og 6 Pinus (furu).

K 16, S 20, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

K 17, S 21, lag 3.

Det ble bestemt 17 biter. Av disse var 16 Betula (bjerck) og 1 Pinus (furu).

K 18, S 25, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 39 Betula (bjerck) og 1 Pinus (furu).

K 19, S 26, lag 3.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

K 20, S 27, lag 2.

Det ble bestemt 24 biter. Av disse var 1 Betula (bjerck), 27 Quercus (eik), 5 Fraxinus (ask) og 1 Corylus (hassel) nøtt.

K 21, S 35, lag 1.

Det ble bestemt 30 biter. Av disse var 22 Betula (bjerck) og 8 Ulmus (alm).

K 22, S 49, lag 5.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Pinus (furu).

K 23, S 28, lag 4.

Det ble bestemt 11 biter. Av disse var 5 Betula/Corylus (bjerck/hassel) og 6 Pinus (furu).

K 24, S 29, lag 2.

Det ble bestemt 3 biter. Av disse var 1 Betula (bjerck) og 2 Quercus (eik).

K 25, S 38, lag 1.

Det ble bestemt 40 biter. Alle var Quercus (eik).

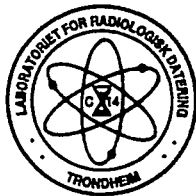
K 26, S 39, lag 1.

Det ble bestemt 25 biter. Av disse var 2 Betula (bjerck) og 23 Quercus (eik).

K 27, S 43, lag 1.

Det ble bestemt 10 biter. Av disse var 7 Betula (bjerck), 1 Fraxinus (ask) og 2 Quercus (eik).

Helge Inge Røp.

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Lønaas, Ole Christian
UKM/Oldsaksamlingen, Postboks 6762 St. Olavsgt. 29
0130 Oslo

DF-3704

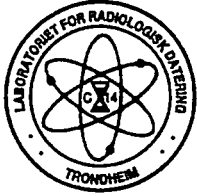
Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
T-16870	S1, lag 2, kullprøve K2 Rullestad, Ski Akershus	Trekull Bjørk, vier selje/osp	3.1 g	2300 ± 80	BC405-205	-26.1*
T-16871	S8, lag 2, kullprøve K6 Rullestad, Ski Akershus	Trekull Ask, bjørk alm	2.5 g	3095 ± 50	BC1415-1270	-26.1*
T-16872	S9, lag 1, kullprøve K7 Rullestad, Ski Akershus	Trekull Bjørk, gran	2.4 g	90 ± 60	Y.enn AD1685	-26.1*
T-16873	S49, lag 5, kullprøve ^{K22} K2 Rullestad, Ski Akershus	Trekull Furu	1.6 g	1990 ± 65	BC45-AD80	-26.1*

Dato: 19 APR 2004

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Fred H. Skogseth

Steinar Gulliksen

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Lønaas, Ole Christian
UKM/Oldsaksamlingen, Postboks 6762 St. Olavsgt. 29
0130 Oslo

DF-3704

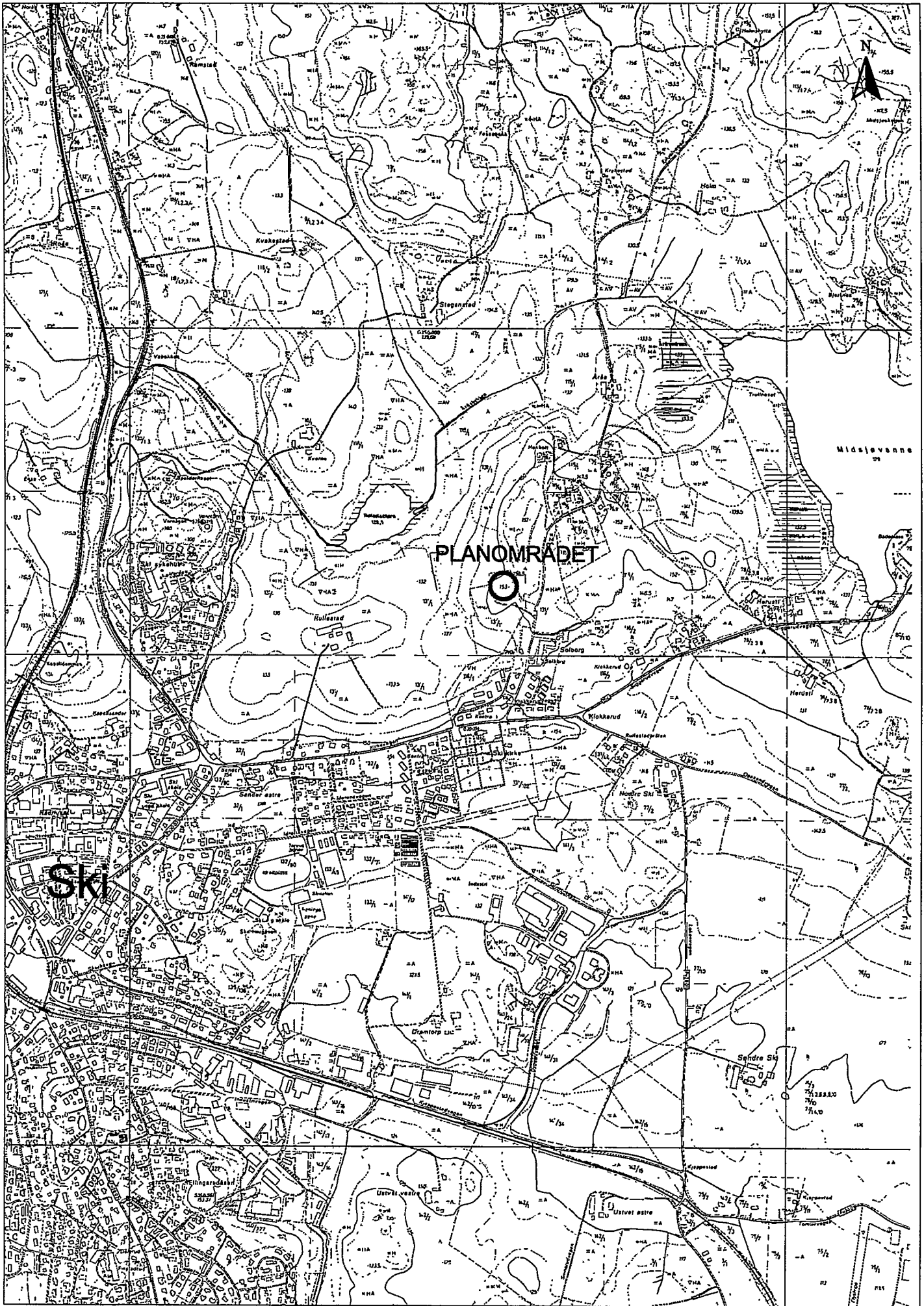
Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
TUa-4515	S21, lag 3, K 17 Rullestad, Ski Akershus	Trekull Bjørk		2305 ± 40	BC395-370	-26.7
TUa-4516	S27, lag 2, K 20 Rullestad, Ski Akershus	Trekull Bjørk, ask		3210 ± 40	BC1515-1425	-27.3
TUa-4517	S29, lag 2, K 24 Rullestad, Ski Akershus	Trekull Bjørk		2565 ± 40	BC800-765	-26.1*

Dato: 19 APR 2004

Laboratoriet for Radiologisk Datering

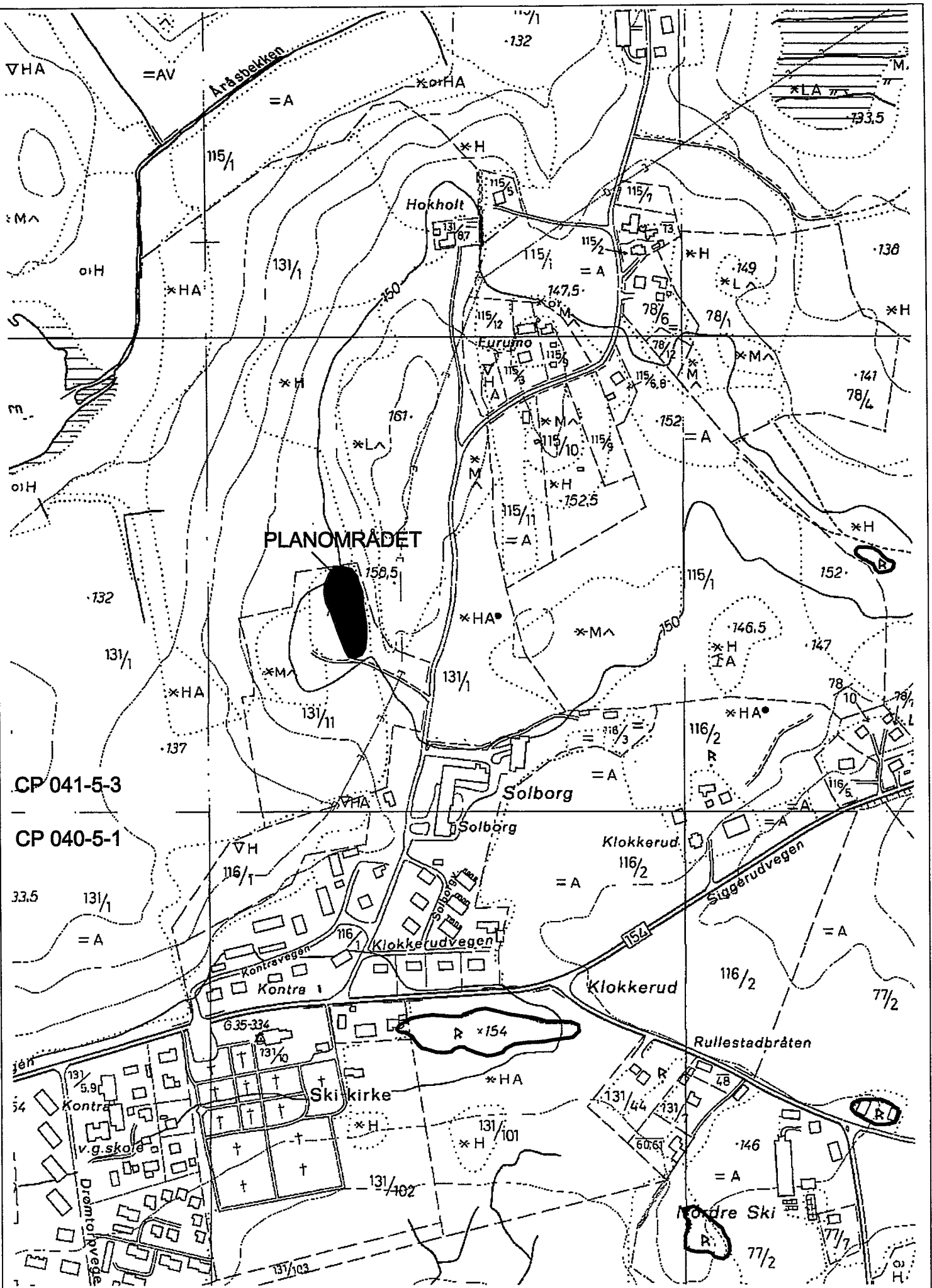
Sølvi Stene
Sølvi Stene

Steinar Gulliksen
Steinar Gulliksen

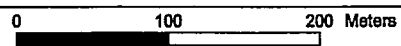

Kart over planområdet - Målestokk 1:15000

0 200 400 600 Meters

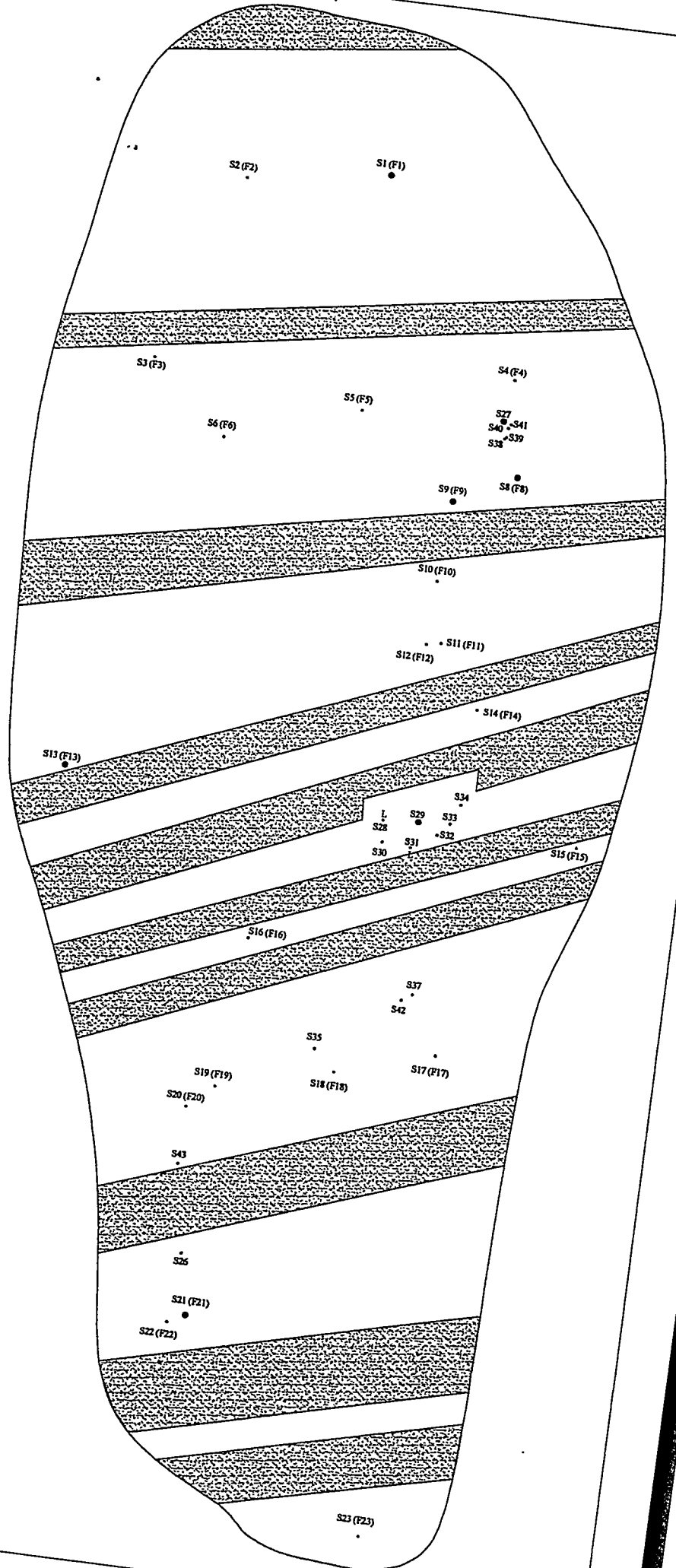
CP 041-5-3
 CP 040-5-1

Kart over Skoghussområdet - Målestokk 1:5000

20m

- Ikke undersøkt
- Kokegrop
- Leirkarskår

C53538/1-40

Boplassfunn fra Eldre bronsealder / Yngre bronsealder / Førromersk jernalder / Eldre romertid fra SKOGHUS SKOVHUS UNDER RULLESTAD av RULLESTAD (131 /11) SKI K. AKERSHUS

1) **Leirklining** av Brent leire *Antall fragmenter: 5*

Fragmenter av brent leire. Muligens fra leirklining.

Mål: Stl: 1,1 cm. Stb: 1, cm. Stt: 0,4 cm.

Vekt: 1,2g

Datering: Førromersk jernalder (395-370 f.Kr - C14)

Strukturnr: S21 Lag 1 i kokegrop.

2) **Leirklining** av Brent leire *Antall fragmenter: 3*

Fragmenter av brent leire. Muligens fra leirklining.

Mål: Stl: 2,6 cm. Stb: 3,3 cm. Stt: 1,2 cm.

Vekt: 7g

Strukturnr: S34 Lag 2. Grop med ukjent funksjon.

3) **Leirklining** av Brent leire *Antall fragmenter: 2*

Fragmenter av mulig brent leire.

Mål: Stl: 3,5 cm. Stb: 1,4 cm. Stt: 0,9 cm.

Vekt: 2,5g

Strukturnr: S47 Lag 1. Muligens en moderne struktur.

4) **Leirklining** av Brent leire

Fragment av brent leire.

Mål: L: 4,4 cm. B: 3,4 cm. T: 1,6 cm.

Vekt: 22g

Strukturnr: S45 Lag 1. Stolpehull

5) **Leirklining** av Brent leire *Antall fragmenter: 2*

Fragmenter av brent leire. Muligens fra leirklining.

Mål: Stl: 3,7 cm. Stb: 2,7 cm. Stt: 1,7 cm.

Vekt: 24,5g

Strukturnr: S31. Lag 1. Grop med leirkarskår.

6) **Leirklining** av Brent leire *Antall fragmenter: 6*

Fragmenter av fin brent leire. Muligens fra leirklining.

Mål: Stl: 4,5 cm. Stb: 2,6 cm. Stt: 2,2 cm.

Vekt: 67,1g

Strukturnr: S28 Lag 2. Grop med leirkarskår.

7) **Kar** av keramikk

Keramikkskår av lys brunt fint gods.

Mål: L: 2,2 cm. B: 2,1 cm. T: 0,6 cm.

Vekt: 2,9g

Strukturnr: S31 Lag 1. Grop med keramikkskår

8) **Kar** av keramikk

Keramikkskår av gråbrunt - oransjerødt fint gods.

Mål: L: 2, cm. B: 1,6 cm. T: 0,9 cm.

Vekt: 3,7g

Datering: Før-romersk jernalder (395-370 f.Kr - C14)

Strukturnr: S21 Lag 2. Kokegrop.

9) **Kar** av keramikk

Keramikkskår av mørk oransjebrunt fint gods.

Mål: L: 2,3 cm. B: 2,2 cm. T: 0,8 cm.

Vekt: 5,3g

Strukturnr: S31 Lag 2. Grop med keramikkskår

10) **Kar** av keramikk *Antall fragmenter: 2*

Keramikkskår av oransjebrunt fint gods. Muligens fra samme kar.

Mål: Stil: 3,2 cm. Stb: 2,6 cm. Stt: 0,8 cm.

Vekt: 14,6g

Strukturnr: S28 Lag 4. Grop med keramikkskår.

11) **Kar** av keramikk

Omtrent 150 skår av forskjellig størrelse fra et kar i mellomfint gods. Utsiden er svært ru og er lys brun - oransjebrun i farge. Karet har svart innside muligens med forkullede organiske rester. Enkelte randskår. Alle skårene tilhører sannsynligvis samme kar. Dette ble funnet kollapset i en nedgravning.

Mål: Stil: 8,9 cm. Stb: 5,5 cm. Stt: 1,4 cm.

Vekt: ca. 1kg

Datering: Førromersk - Romersk jernalder (45 f.Kr - 80 e.Kr - C-14)

Strukturnr: S49 Lag 5. Grop med keramikkskår.

12) **Bein, brente** av bein *Antall fragmenter: 5*

Ikke artsbestemt

Mål: Stil: 0,6 cm. Stb: 0,4 cm. Stt: 0,1 cm.

Vekt: 0,3g

Strukturnr: S13 Lag 1. Kokegrop

13) **Bein, brente** av bein

Ikke artsbestemt.

Mål: L: 0,8 cm. B: 0,4 cm. T: 0,2 cm.

Vekt: 0,1g

Datering: Eldre bronsealder (1515-1425 f.Kr - C-14)

Strukturnr: S27 Lag 2. Kokegrop

14) **Bein, brente** av bein *Antall fragmenter: 15*

Ikke artsbestemt.

Mål: Stil: 1,6 cm. Stb: 0,8 cm. Stt: 0,3 cm.

Vekt: 1,3g

Strukturnr: S13 Lag 1. Kokegrop

15) **Prøve, kull**

Inneholdt kun furu. Strukturen avskrevet.

Vekt: 5,5g

Strukturnr: S2 Lag 1.

16) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk og vier, selje/osp. Radiologisk datert ved NTNU, Trondheim til 405-205 f.Kr.

Vekt: 2,8g

Strukturnr: S1 Lag 2. Kokegrop

17) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk, eik og furu.

Vekt: 0,9g

Strukturnr: S6 Lag 1. Ildsted

18) **Prøve, kull**

Inneholdt kun furu.

Vekt: 3,8g

Strukturnr: S5 Lag 1. Grop

19) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk, ask og alm. Radiologisk datert ved NTNU, Trondheim til 1415 - 1270 f.Kr.

Vekt: 4,3g

Strukturnr: S8 Lag 2. Kokegrop

20) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk, gran og furu. Radiologisk datert ved NTNU, Trondheim til yngre enn 1650 e.Kr.

Vekt: 8,0g

Strukturnr: S9 Lag 1. Moderne grop

21) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk og furu.

Vekt: 2,7g

Strukturnr: S10 Lag 3. Mulig moderne nedgravning.

22) **Prøve, kull**

Inneholdt kun bjerk.

Vekt: 1,2g

Strukturnr: S12 Lag 2. Kokegropbunn.

23) **Prøve, kull**

Inneholdt eik.

Vekt: <0,1g

Strukturnr: S11 Lag 1. Kokegropbunn.

24) **Prøve, kull**

Inneholdt eik.

Vekt: 0,1g

Strukturnr: S13 Lag 1. Kokegrop.

25) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk og lind.

Vekt: 0,2g

Strukturnr: S14 Lag 1. Ildsted.

26) **Prøve, kull**

Inneholdt gran og furu.

Vekt: 19,2g

Strukturnr: S15 Lag 1. Ildsted.

27) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk.

Vekt: 0,1g

Strukturnr: S17 Lag 2. Kokegropbunn

28) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk/hassel, furu og gran.

Vekt: 0,4g

Strukturnr: S18 Lag 1. Kokegropbunn

29) **Prøve, kull**

Inneholdt furu.

Vekt: 1,0g

Strukturnr: S20 Lag 1. Ildsted.

30) **Prøve, kull**

Inneholdt bjørk og furu. Radiologisk datert til 395 - 370 f.Kr.

Vekt: 0,1g

Strukturnr: S21 Lag 3. Kokegrop

31) Prøve, kull

Inneholdt bjørk og furu.

Vekt: 0,9g

Strukturnr: S25 Lag 1. Kokegropbunn

32) Prøve, kull

Inneholdt furu.

Vekt: 34,2g

Strukturnr: S26 Lag 3. Stolpehull?

33) Prøve, kull

Inneholdt bjørk, eik, ask og hassel. Radiologisk datert til 1515 - 1425 f.Kr.

Vekt: 0,4g

Strukturnr: S27 Lag 2. Kokegrop.

34) Prøve, kull

Inneholdt bjørk og alm.

Vekt: 0,2g

Strukturnr: S35 Lag 1. Kokegropbunn

35) Prøve, kull

Inneholdt furu. Radiologisk datert ved NTNU, Trondheim til 45 f.Kr - 80 e.Kr.

Vekt: 2,6g

Strukturnr: S49 Lag 5. Grop med leirkar.

36) Prøve, kull

Inneholdt bjørk/hassel og furu.

Vekt: 0,3g

Strukturnr: S28 Lag 4. Grop med leirkarskår.

37) Prøve, kull

Inneholdt bjørk og eik. Radiologisk datert til 800 - 765 f.Kr.

Vekt: <0,1g

Strukturnr: S29 Lag 2. Kokegrop.

38) Prøve, kull

Inneholdt eik.

Vekt: 0,7g

Strukturnr: S38 Lag 1. Stolpehull.

39) Prøve, kull

Inneholdt bjørk og eik.

Vekt: 0,1g

Strukturnr: S39 Lag 1. Ukjent funksjon.

40) Prøve, kull

Inneholdt bjørk, ask og eik.

Vekt: 0,1g

Strukturnr: S43 Lag 1. Ildsted

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Utgravningen ble foretatt mellom 8. september og 17. september 2003 som en del av forslag til reguleringsplan for et område ved Skoghus, Ski. Planområdet utgjorde noe over 40daa og reguleringsformålene omfattet boliger, barnehage, offentlige trafikkområder, friareal og vegetasjonsbelte. En arkeologisk registrering foretatt mellom november og desember 2002 avdekket 24 strukturer i form av kokegrop og ildsteder, stolpehull og nedgravninger. Målet med undersøkelsene i 2003 var å undersøke de 24

strukturene arkeologisk, samt å avdekke et større område innenfor planområdet. Totalt ble ca. 70% av planområdet undersøkt ved maskinell flateavdekking, og totalt 49 strukturer ble gravet ut.

Orienteringsoppgave: Undersøkellesområdet ligger i tidligere dyrket mark omtrent 2km øst for tettstedet Ski. Det ligger på ca. 153 m.o.h. og heller svakt fra nord mot sør, og fra øst mot vest. Ski gamle kirke ligger omtrent 450m mot sør. Området er avgrenset av tett bjørk- og furuskog mot nord, øst og vest. Mot sør avgrenses området av en asfaltert vei og et mindre boligfelt.

Kartreferanse/-KOORDINATER: ØK, CP 041-5-3 *Projeksjon:* NGO1948 Gauss-K; Akse 3 N: 192195.700 Ø: 8148.500

Funnet av: Lars Gustavsen, UKM, Oldsaksamlingen 2003